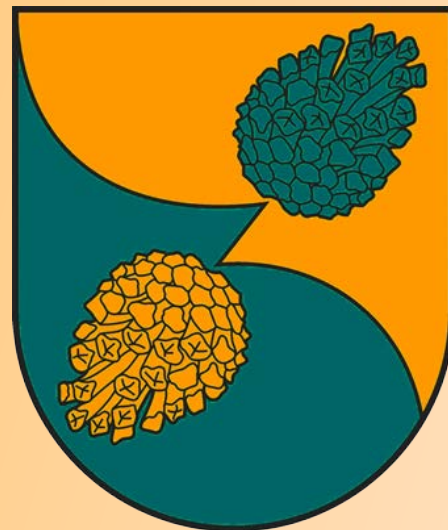

INČUKALNA NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2013. – 2024.

VIDES PĀRSKATS

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Projekta Nr. 1DP/1.5.3.2.0./10/APIA/VRAA/041/059

SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADS.....	4
1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA GALVENIE MĒRĶI UN ĪSS SATURA IZKLĀSTS, SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	5
1.1. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi.....	5
1.2. Īss satura izklāsts.....	6
1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	6
2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS, SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI.....	8
2.1 Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas.....	8
2.2 Sabiedrības informēšana un līdzdalība	8
3. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA RAKSTUROJUMS UN POTENCIĀLĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU REALIZĒTS	11
3.1 Novada vizītkarte.....	11
3.2 Dabas resursi	11
3.3 Atmosfēras gaisa kvalitāte	13
3.4 Virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāte.....	14
3.5 Ūdenssaimniecības raksturojums	17
3.6 Atkritumu apsaimniekošana	19
3.7 Potenciāli piesārņotās vietas.....	21
3.8 Piesārņojošās darbības.....	22
3.9 Izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots	22
4. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTU ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT	24
4.1 Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti.....	24
4.2 Mežsaimniecības un lauksaimniecības attīstības teritorijas.....	28
4.3 Dabas resursu izmantošanas teritorijas	29
4.4 Blīvās apbūves teritorijas	31
4.5 Īpašās plānošanas teritorijas	32
5. TERITORIJAS PLĀNOJUMS UN AR TO SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS.....	33
6. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	34
6.1 Starptautiskie vides aizsardzības mērķi.....	34
6.2 Nacionālie vides aizsardzības mērķi.....	35
7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS	38
7.1 Tiešās un netiešās ietekmes	38
7.2 Īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes.....	39
7.3 Summārās ietekmes	41
8. IETEKMES UZ VIDI SAMAZINĀŠANAS PASĀKUMI	42
8.1 Plānojumā noteiktās aizsargjoslas.....	42

8.2	Plānojumā fiksētie ierobežojumi	42
8.3	Pašvaldības vides politika un vides aizsardzības normatīvi	45
9.	PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS	46
10.	KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI.....	46
11.	TERITORIJAS PLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS	47
12.	VIDES PĀRSKATA IZSTRĀDĒ PIELIETOTIE PAMATPRINCIPI UN METODES	47
13.	TERITORIJAS PLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS MONITORINGS.....	47
14.	VIDES PĀRSKATA KOPSAVILKUMS	49
	Izmantotā literatūra	51

IEVADS

Inčukalna novada teritorijas plānojums 2013. – 2024. gadam ir Inčukalna novada pašvaldības teritoriālās vienības plānojums, kurā tiek attēlota teritorijas esošā izmantošana, noteikta un attēlota plānotā (atļautā) izmantošana un izmantošanas aprobežojumi perspektīvā līdz 2024. gadam.

Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk SIVN) tika izstrādāts saskaņā ar MK noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums” (23.03.2004.). Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra Inčukalna novada teritorijas plānojumam piemērota ar Vides pārraudzības valsts biroja 2012. gada 29. februāra lēmumu Nr.18 (29.02.2012.). Balstoties uz šo lēmumu, tika sagatavots SIVN projekts, veiktas nepieciešamās konsultācijas un sabiedrības informēšana, kā arī noorganizētas sabiedriskās apspriedes un sanāksmes likumdošanā noteiktajā kārtībā.

SIVN ir Inčukalna novada teritorijas plānojuma 2013. - 2024.g. sastāvdaļa. SIVN tiek analizēta teritorijas plānojuma atbilstība izvirzītajiem nacionālajiem un reģionālajiem vides aizsardzības politikas mērķiem un kritērijiem, pamatnostādnēm un spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, kā arī vērtēts vai ir ņemti vērā institūciju nosacījumi.

Vides pārskats nepieciešams arī plānošanas dokumentiem, kuru ieviešana var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes NATURA 2000 īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Inčukalna novadā atrodas *NATURA 2000* teritorijas – Gaujas nacionālais parks un dabas liegums Garkalnes meži.

1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA GALVENIE MĒRĶI UN ĪSS SATURA IZKLĀSTS, SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

1.1. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi

Teritorijas plānojuma izstrādes mērķis: izstrādāt vienotu Inčukalna novada teritorijas plānojumu ar ilgtermiņa perspektīvu uz 12 gadiem, atbilstoši novadā ietilpstošā Inčukalna pagasta un Vangažu pilsētas attīstības interesēm.

Teritorijas plānojuma izstrādes darba uzdevumi:

- ✓ Izvērtēt Inčukalna novada un Vangažu pilsētas visus iepriekš izstrādātos attīstības plānošanas dokumentus – attīstības programmas, teritoriju plānojumus un detālplānojumus;
- ✓ Sagatavot esošās situācijas aprakstu atbilstoši MK noteikumu Nr. 1148 4. un 26. punktu prasībām šādās jomās atbilstoši teritorijas plānošanas specifikai:
  - apdzīvojums un blīvas apbūves teritorijas,
  - transports un satiksme,
  - visa veida resursi,
  - lauksaimniecība,
  - mežsaimniecība,
  - dabas pamatne un ekoloģiski jutīgās teritorijas,
  - dabas un kultūrvēsturiskais mantojums;
- ✓ Analizēt Inčukalna novada teritorijas attīstības iespējas un vajadzības un noteikt ilgtspējīgas teritorijas izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumus;
- ✓ Izstrādāt Inčukalna novada teritorijas attīstības perspektīvas, teritorijas attīstības mērķus un virzienu priekšlikumus, kas paredz:
  - blīvi apdzīvoto vietu publiski pieejamās atvērtās ārtelpas attīstību,
  - pašvaldības funkciju nodrošinājumam nepieciešamo objektu un teritoriju attīstību un izvietojumu,
  - uzņēmējdarbības ilgtspējīgai attīstībai nepieciešamo objektu un teritoriju attīstību un izvietojumu,
  - sabiedrisko objektu attīstību un izvietojumu,
  - publiskās infrastruktūras attīstību un izvietojumu,
  - teritorijas, kuru turpmākai plānošanai jāizstrādā detālplānojumi,
  - inženiertehniskās magistrālās infrastruktūras attīstības principiālo attīstības shēmu,
  - ielu sarkano līniju konceptuālo risinājumu,
  - teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus,
  - rūpnieciskai un lauksaimnieciskai ražošanai piemērotas teritorijas;
- ✓ Sagatavot Inčukalna novada teritorijas plānojuma risinājumu pamatojumu;
- ✓ Sagatavot Inčukalna novada teritorijas plānojuma risinājumu aprakstu;
- ✓ Izstrādāt priekšlikumus dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma ilgtspējīgai attīstībai;
- ✓ Izstrādāt Inčukalna novada teritorijas apbūves noteikumus atbilstoši MK noteikumu Nr.1148 prasībā, nosakot iespējas attīstīt teritorijas šādām vajadzībām:
  - sabiedriskajai apbūvei,
  - darījumu apbūvei un uzņēmējdarbībai,
  - ražošanas apbūvei,
  - mazstāvu un daudzstāvu dzīvojamai apbūvei,
  - derīgo izrakteņu ieguvei,
  - inženiertehniskajai apgādei,
  - labiekārtojumam un komunālajiem pakalpojumiem, tsk. atkritumu apsaimniekošanai,
  - kapsētām,
  - lauksaimniecībai,
  - mežsaimniecībai,
  - satiksmei un transportam,
  - citām vajadzībām atbilstoši novada teritorijas plānojuma specifikai;
- ✓ Izstrādāt teritorijas plānojuma grafisko daļu atbilstoši MK noteikumu Nr. 1148 un šī darba uzdevuma prasībām;
- ✓ Nodrošināt sabiedriskās apspriešanas procedūras atbilstoši MK noteikumiem Nr. 1148 un šī darba uzdevumu prasībām;

- ✓ Veikt ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma procedūru, ja Vides pārraudzības valsts birojs pieņem lēmumu par tā piemērošanu, 23.03.2004. MK noteikumos Nr.157 „Kārtība, kādā

veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” noteiktā kārtībā;

- ✓ Sagatavot pārskatu par teritorijas plānojuma sabiedriskās apspriešanas gaitu.

1.2. Īss satura izklāsts

Inčukalna novada teritorijas plānojums izstrādāts laika posmam līdz 2024. gadam, teritorijas plānojums sastāv no 4 sējumiem un Vides pārskata projekta.

Inčukalna novada teritorijas plānojums izstrādāts saskaņā ar teritorijas attīstības plānošanas likumdošanas un normatīvo aktu prasībām.

INČUKALNA NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMA SASTĀVDAĻAS:

1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Izstrādājot vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu pēc normatīvo aktu prasībām, jāņem vērā augstāki plānošanas līmeņa dokumenti - nacionālās programmas un nozaru plānus, vietējo pašvaldību teritorijas plānojumus un attīstības programmas, kā arī kopīgo interešu teritoriju plānošanas dokumentus.

Nacionālajā līmenī

Augstākais valsts ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments „Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam”, apstiprinājusi LR Saeima (10.06.2010.). Definētie mērķi un pamata rīcības norāda virzienus Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai tuvākajiem 20 gadiem. Stratēģija ir vērsta uz dažādām iedzīvotāju grupām un aicina no ilgtspējīgas attīstības viedokļa izvērtēt no jauna mūsu iepriekšējās rīcības un esošos resursus.

Tiek noteiktas 7 prioritātes un sestā no tām – Telpiskās attīstības perspektīva tiek ņemta vērā zemāka līmeņa plānošanas dokumentos. Telpiskās attīstības perspektīvā tiek uzsvērti trīs galvenie attīstības aspekti:

- ✓ sasniedzamības un mobilitātes iespējas;
- ✓ apdzīvojums kā ekonomiskas attīstības, cilvēku dzīves un darba vide;
- ✓ nacionālo interešu telpas – unikālas specifiskas teritorijas, kas nozīmīgas visas valsts attīstībai.

„Nacionālais attīstības plāns 2007. - 2013. gadam”, vidēja termiņa stratēģisks plānošanas dokuments no 2007. - 2013. gadam. Tajā tiek noteikti Latvijas galvenie attīstības virzieni, kā arī tiek norādīti valsts un sabiedrības svarīgākie uzdevumi, lai sasniegtu tālākus mērķus. Nacionālā attīstības plāna mērķis valsts straujai un koordinētai attīstībai ir izglītība un zināšanas tautsaimniecības izaugsmei un tehnoloģiskai izcilībai. Nacionālā attīstības plāna prioritātes:

- ✓ izglītots un radošs cilvēks,
- ✓ uzņēmumu tehnoloģiskā izcilība un elastība,
- ✓ zinātnes un pētniecības attīstība.

Reģionālajā līmenī

Rīgas plānošanas reģiona telpiskajā (teritorijas) plānojumā 2005. - 2025. gadam (Lēmums Nr.9, 2007. gada 2. februāris) ir noteiktas plānošanas reģiona teritorijas attīstības iespējas, virzieni un aprobežojumi.

Izstrādājot Inčukalna novada teritorijas plānojumu, tika ietvertas Rīgas plānošanas reģiona telpiskā plānojuma III daļā noteiktās Teritorijas plānojuma vadlīnijas apdzīvojuma, lauku telpu/areālu un infrastruktūras plānošanas saskaņotības nodrošināšanai.

Inčukalna novada teritorija Rīgas plānošanas reģionā apdzīvojuma un lauku telpas perspektīvajā telpiskajā struktūrā tiek iekļauta Pierīgas areālā un Rīgas zaļā loka vides aizsardzības un rekreācijas telpā. Vangažu pilsēta tiek izdalīta kā Pierīgas specializētais centrs.

Vangažu pilsēta Rīgas plānošanas reģiona telpiskajā (teritorijas) plānojumā tika noteikta kā vietējās nozīmes pilsēta, kuras funkcijas būs ražošanas attīstība (būvkonstrukcijas), pakalpojumu sniegšana, darījumu veikšana un guļamistabas funkcijas. Pilsētas speciālā loma - inovāciju centrs būvniecības nozarei un multimodāls transporta mezgls.

Inčukalna ciemam jādabojas kā papildus centram, kurā teritoriāli un funkcionāli ierobežota (sava, kaimiņu pašvaldība, neliels funkciju skaits) ietekme. Ciemos pirmkārt tiek attīstīti sociālie pakalpojumi un inženiertehniskā infrastruktūra, lai tie varētu pilnvērtīgi funkcionēt vietēja centra lomā, tajos galvenokārt tiek sekmēta iekšējās telpas sakārtošana.

Vietējā līmenī

Inčukalna novada teritorijas attīstība plānota, saskaņojot vietējās pašvaldības teritorijas attīstības intereses ar Inčukalna novada integrēto attīstības programmu 2012.-2018.gadam un izvērtējot spēkā esošos novada teritoriālo vienību teritorijas plānojumus un detālplānojumus.

2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS, SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI

2.1 Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas

Plānošanas dokumenta nosaukums	Inčukalna novada teritorijas plānojums 2013. – 2024.
Plānošanas dokumenta izstrādātājs	SIA „Reģionālie projekti”.
Plānošanas dokumenta izstrādē un informācijas iegūšanā iesaistītās institūcijas	Saņemti nosacījumi un cita informācija no institūcijām, kas norādītas Inčukalna novada teritorijas plānojuma izstrādes Darba uzdevumā (ziņojums par nosacījumu un priekšlikumu ievērošanu teritorijas plānojuma izstrādē pievienots teritorijas plānojuma IV sējumā Pārskats par teritorijas plānojuma izstrādi).
Institūcijas un organizācijas, kurām jāiesniedz Vides pārskata projekts atzinumu saņemšanai	Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei; Dabas aizsardzības pārvaldei; Rīgas plānošanas reģiona administrācijai; Veselības inspekcijai.
Izmantotā informācija	Vides pārskata izstrādē tika izmantoti elektroniski pieejami informācijas avoti, datu bāzes un dažādi publicēti materiāli, valsts institūciju publiskie pārskati, sniegtie nosacījumi, pašvaldības attīstības plāni un pārskati. SIVN sagatavošanas laikā notika konsultācijas ar Inčukalna novada pašvaldības pārvaldēm.

2.2 Sabiedrības informēšana un līdzdalība

Vides pārskata sagatavošanas procedūras principus nosaka 2004. gada 23. marta MK noteikumi Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

Sagatavotais teritorijas plānojuma 1. redakcijas materiāls un Vides pārskata projekts tiks nodots sabiedriskai apspriešanai, materiāli tiks izstādīti Inčukalna novada pašvaldības ēkā, Atmodas iela 4, Inčukalns un Vangažu pilsētas pārvaldes ēkā, Meža iela 1, Vangaži, darba dienās pašvaldības darba laikā un ievietoti arī Internetā – pašvaldības mājas lapā www.incukalns.lv un teritorijas plānojuma un Vides pārskata izstrādātāju mājas lapā: www.rp.lv.

Priekšlikumus par izstrādāto Vides pārskatu būs iespējams iesniegt rakstveidā Inčukalna novada domē, novada pagastu pārvaldēs vai sūtīt pa pastu, adresējot Inčukalna novada pašvaldībai, Atmodas iela 4, Inčukalns, Inčukalna novads, LV-2141 vai Vangažu pilsētas pārvaldei, Meža iela 1, Vangaži, Inčukalna novads, LV-2136). Kā arī priekšlikumus varēs iesniegt SIA „Reģionālie projekti”, Rūpniecības ielā 32b – 502, Rīgā, LV – 1045 vai sūtīt pa e-pastu birojs@rp.lv.

Sludinājuma teksts par sabiedrisko apspriešanu tiks nosūtīts elektroniskā veidā arī Vides pārraudzības valsts birojam. Sagatavotais Vides pārskata projekts tiks nodots izskatīšanai un atzinuma saņemšanai Vides pārraudzības valsts biroja norādītajām institūcijām. Pēc atzinumu saņemšanas Vides pārskata projekts tiks papildināts un precizēts atbilstoši institūciju

sniegtajiem atzinumiem un iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā izvērtēšanai un atzinuma sniegšanai.

Pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas (kā pašvaldības saistošos noteikumus) pašvaldībai 14 dienu laikā ir jāinformē iedzīvotāji, institūcijas par to, kā tika ņemti vērā Vides pārskatā iestrādātie ieteikumi. Paziņojumam jābūt brīvi pieejamam pašvaldībā (pie ziņojuma dēļa), arī mājas lapā Internetā.

Sabiedrības informēšanas pasākumus skatīt nākamajā lapaspusē.

Sabiedrības informēšana pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas¹

Pirms plānošanas dokumenta pieņemšanas izstrādātājs ņem vērā:

- Vides pārskatu;
- Sniegtos atzinumus;
- Sabiedriskās apspriešanas rezultātus.

14 dienu laikā pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas izstrādātājs savā mājas lapā internetā ievieto informatīvu ziņojumu, kur īsi izklāsta:

- Kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi;
- Kā ņemts vērā vides pārskats, izteiktie atzinumi, sabiedriskās apspriešanas rezultāti;
- Izraudzītā risinājuma pamatojums;
- Pasākumi monitoringa veikšanai, t.sk. monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņi.

Paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu

- **Vides plānošanas dokumentiem:**
  - Izstrādātāja mājas lapā internetā;
  - Laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”;
  - Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapā internetā.
- **Reģionālā līmeņa vai cita veida plānošanas dokumentiem:**
  - Vismaz vienā vietējā laikrakstā;
  - Valsts vides dienesta Reģionālajai vides pārvaldei, institūcijām un organizācijām, no kurām saņemti komentāri un priekšlikumi;
  - Vietējai pašvaldībai, kuru ietekmē plānošanas dokumenta īstenošana.
- **Paziņojumā norāda:**
  - Plānošanas dokumenta nosaukumu un datumu;
  - Izstrādātājs, adrese, tālruna numurs, mājas lapas adrese internetā;
  - Kad un kur sabiedrība var iepazīties ar plānošanas dokumentu, vides pārskatu, informatīvo ziņojumu, atzinumu, termiņiem monitoringa ziņojuma iesniegšanai.

¹ MK noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”

3. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA RAKSTUROJUMS UN POTENCIĀLĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU REALIZĒTS

3.1 Novada vizītkarte

Novada ģeogrāfiskais novietojums	Inčukalna novads atrodas Vidzemē, ~ 35 km attālumā no Rīgas un ~ 18 km attālumā no Siguldas. Pašvaldība robežojas ar Ropažu, Siguldas, Sējas, Krimuldas, Ādažu un Garkalnes novadiem.
Novada teritorijas platība	Novada platība ir 112 km ² , to veido Vangažu pilsēta (5,1 km ²) un Inčukalna pagasts (107,1 km ²).
Iedzīvotāju skaits	8195 iedzīvotāji (01.01.2012).
Iedzīvotāju blīvums	71,1 cilv./km ² (2011. gada sākumā).
Novada administratīvais centrs	Inčukalns
Apdzīvojuma struktūra	Apdzīvojuma struktūru veido Vangažu pilsēta un Inčukalna pagasta lielākie ciemi – Inčukalns, Gauja, Krustiņi, Griķi, Eglupe, Kļavas, Meža miers un lauku teritorijas apdzīvotās vietas.
Pakalpojumu centri	Vangaži, Inčukalns, Gauja

Teritorijas plānojuma risinājumi

- ✓ Teritorijas plānojumā izstrādāta apdzīvojuma koncepcija Vangažu pilsētā, Inčukalna pagasta ciemos un lauku teritorijā.
- ✓ Blīva dzīvojamā apbūve plānota Vangažu pilsētas un ciemu teritoriju robežās, lauku teritorijā - elastīga un jaukta mozaīkveida izmantošana.
- ✓ Teritorijas plānojuma viens no darba uzdevumiem ir izvērtēt un nepieciešamības gadījumā precizēt apstiprinātās pilsētas un ciemu robežas. Novada teritorijas plānojumā mainītas Vangažu pilsētas un atsevišķu ciemu teritoriju robežas (*detalizētāk skatīt 4.4.apakšpunktā*).

3.2 Dabas resursi

Reljefs	Inčukalna novada teritorija atrodas Viduslatvijas nolaidenuma Z malā un Viduslatvijas zemienes Ropažu līdzenumā un Gaujas senlejā. Novada reljefs ir salīdzinoši līdzens (augstākais paugurs Krustkalns 20 m augsts), augstākā vieta pie Salām sasniedz 55,9 m v.j.l.
Augsnes	Augšņu cilmieža sastāvs novada teritorijā lielākoties veidots no smilts, smilšmāla un mālsmilts. Novada upju ielejās veidojušās palieņu aluviālās augsnes, izteikti tās sastopamas Gaujas ielejā. Sastopamie augšņu tipi teritorijā – tipiskais podzols reljefa pacēlumos un erodētā podzolaugsne (reljefa pacēlumos).

Meži

Meži aizņem 63% no novada teritorijas. 2011. gadā novadā kopumā bija 7833,6 ha mežu, Vangažu pilsētā 256,1 ha mežu. Novadā dominējošie ir skujkoku meži (6064,04 ha), tiem seko miksto lapu koku meži (1019,84 ha) un cieto lapu koku meži aizņem vien 11 ha (ozolu, ošu meži). Pēc meža augšanas apstākļu tipa dominējošie meži ir mētrājs (1455,3 ha), damaksnis (1240,9 ha), lāns (1108,4 ha) un sils (1056,7 ha).

Lauksaimniecības zemes

Lauksaimniecības zemes aizņem 1708 ha novada teritorijas, sastādot tikai 15%. No novadā lauksaimniecībā izmantojamās zemes aramzeme aizņem 948 ha, augļu dārzi 77,4 ha, pļavas 374,9 ha un ganības 307,7 ha.

Virszemes ūdensobjekti

Gauja un tās kreisā krasta pietekas: Eglupe, Inčupīte, Straujupīte un Stalšēnupīte.

Mākslīgās ūdenstilpes: Kalnadzirnavu dzirnavezers, Baiškalnu dīķis, Dzirnau dīķis, Vangažu ezers, Indrānu dīķis, Aukstais dīķis, Laiminieku dīķis u. c.

Purvi

Purvi aizņem 4% no novada teritorijas (437 ha). Lielākais ir Laugas purvs jeb Briežpurs (platība – 139 ha, ar kūdras krājumiem ~ 3 milj. m³). Teritorijas D, DA daļā atrodas Zirguķēres un Kursuļu purvi.

Derīgie izrakteņi

Inčukalna novada teritorijā atrodas (daļēji ietilpst) 16 smilts atradnes, 8 smilts - grants atradnes, trīs smilts - grants, smilts atradnes un viena kvarca smilts atradne, tiek izmantotas 11 atradnes. Novadā atrodas deviņas kūdras atradnes, kas atrodas pilnībā vai daļēji novada teritorijā. Kūdra tiek iegūta „Laugas” atradnē, kura atrodas Inčukalna novadā un Allažu pagastā (*skatīt 1.tabulā*). Saskaņā ar LVĢMC datu bāzē „Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrs” un pašvaldībā pieejamo informāciju, ieguves atļaujas (licences) ir izsniegtas: AS „Baloži” licence nr.8/120 kūdras ieguvei atradnē „Laugas” (derīga 1999.06.01.-2018.04.30.), AS „Latvijas valsts meži” smilts ieguvei karjerā „Krustkalni”, kā arī licence smilts - grants ieguvei karjerā „Silciems”.

Ar detalizētu informāciju par visām perspektīvajām būvmateriālu izejvielu un kūdras atradnēm un prognožu laukumiem Inčukalna novadā var iepazīties Inčukalna novada teritorijas plānojuma Paskaidrojuma raksta 1.pielikumā „Derīgie izrakteņi Inčukalna novadā”.

1.tabula. Apzinātās derīgo izrakteņu atradnes un prognozēto krājumu laukumi ²

Nr.	Nosaukums	Atrašanās vieta	Derīgā izrakteņa veids	Krājumi, tūkst.m ³			Gads ³
				A	N	P	
1.	Silciems II	Inčukalna nov.	smilts	239,53	-	-	2008
2.	Lorupe III-VI	Inčukalna	smilts	432,84	03,9	21 800,00	2011

² LVĢMC datu bāze „Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrs”. A –izpētītie, N – novērtētie, P – prognozētie;

³ jaunākie dati par krājumu atlikumiem katram izrakteņi attiecīgā gada 1. janvārī

Nr.	Nosaukums	Atrašanās vieta	Derīgā izrakteņa veids	Krājumi, tūkst.m ³			Gads ³
				A	N	P	
	iecirknis	nov., Siguldas nov., Allažu pagasts.				(1986.g.)	
3.	Lorupe III-VI iecirknis	Inčukalna nov., Siguldas nov., Allažu pagasts.	smilts - grants	75,73	661,1	1 628,56 (1965.g.)	2011
4.	Lorupe III-VI iecirknis	Inčukalna nov., Siguldas nov., Allažu pagasts	smilts - grants smilts	902,84	705	-	2000
5.	Garkalne - smilts-grants, smilts	Inčukalna nov., Garkalnes nov.	smilts - grants	2 618,21	-	800, 00 (1986. g.)	2011
6.	Garkalne - smilts-grants, smilts	Inčukalna nov., Garkalnes nov.	smilts	4 172,06	-	-	2011
7.	Silciems - 1978.g,	Inčukalna novads	smilts	722,6	-	-	1978
8.	Kalnabrantī (Dižbajāri)	Inčukalna novads	smilts	21,17	-	-	2008
9.	Kalnabrantī (Dižbajāri)	Inčukalna novads	smilts - grants	118,18	-	-	2008
10.	Dižbajāri	Inčukalna novads	smilts - grants	50,59	-	-	2005
11.	Laugas	Inčukalna nov., Allažu pagasts	kūdra	2 450,36			2011

Teritorijas plānojuma risinājumi

Teritorijas plānojumā lauku teritorijā noteikti funkcionālā zonējuma veidi: „Lauksaimniecības teritorijas (L)”, „Mežu teritorijas (M)”, „Ūdeņu teritorijas (Ū)” un „Rūpniecības apbūves teritorijas – Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas (R-1)” un nosacījumi to izmantošanai.

3.3 Atmosfēras gaisa kvalitāte

Stacionāro avotu emisijas 2010. gadā saskaņā ar Valsts statistikas pārskatu „Nr.2 – Gaiss” Inčukalna novadā atradās sešas organizācijas, kurām izsniegtas B kategorijas atļaujas un piecas organizācijas, kurām izsniegtas C kategorijas atļaujas piesārņojošo darbību veikšanai.

Galvenokārt gaisa piesārņojošās vielas nāk no sadedzināšanas iekārtām katlu mājās siltumenerģijas ražošanai, no gaistošo organisko savienojumu emitējošajām iekārtām un tehnoloģiskajām iekārtām, kurās kurināmais tiek izmantots ražošanas procesu uzturēšanai.

Autoceļi arī ir viens no stacionārajiem emisijas avotiem novadā, tie piesārņo atmosfēru ar putekļiem. Autoceļu kvalitātes uzlabošana novadā veicinātu ne

tikai pārvietošanās iespējas, bet arī uzlabotu gaisa kvalitāti.

**Mobilo
avotu
emisijas**

Novada teritoriju šķērso valsts galvenie autoceļi A2 un A3. Uz šiem ceļiem ir augsta auto satiksmes intensitāte. Cauri novadam iet arī dzelzceļa līnija pa kuru kursē gan pasažieru vilcieni, gan kravu pārvadājumu vilcieni. No tā var secināt, ka piesārņojums no mobilo avotu emisijām novadā varētu būt salīdzinoši augsts.

Teritorijas plānojuma risinājumi

- ✓ Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos iekļauti nosacījumi atmosfēras gaisa kvalitātes saglabāšanai un uzlabošanai:
  - lokālplānojumā, detālplānojumā vai būvprojektā jāparedz pasākumi apkārtējo teritoriju aizsardzībai pret trokšņiem, smakām un cita veida piesārņojumu - prettrokšņa sienas, aizsargstādījumi utml. Prettrokšņa sienas, nepieciešamības gadījumā, ierīko gar „Rūpniecības apbūves teritorijām (R)” un „Tehniskās apbūves teritorijām (Ta), kā arī gar augstas intensitātes satiksmes maģistrālēm blīvi apdzīvotās vietās;
  - plānojot jaunus derīgo izrakteņu ieguves karjerus, īpaša uzmanība jāpievērš pasākumiem, kas ierobežo trokšņa un putekļu izplatību dzīvojamo māju tuvumā, lai mazinātu negatīvo ietekmi uz cilvēku dzīves un dabas vidi;
  - gar augstas satiksmes intensitātes automaģistrāli A2, perspektīvē būtu nepieciešama trokšņu slāpējošo sienu izbūve, izņemot mežu teritorijās;
  - mazstāvu un daudzstāvu daudzdzīvokļu ēkas, kas pieslēgtas centralizētajai siltumapgādes sistēmai, var atslēgt no šīs sistēmas, tikai pie nosacījuma, ja tiek izveidota vienota lokālā ēkas siltumapgādes sistēma, nepieļaujot individuālu atsevišķu dzīvokļu atslēgšanos no kopējās apkures sistēmas;
  - jebkura veida kurināmā un jaudas koģenerācijas stacijas Vangažu pilsētas un ciemu teritorijās atļauts izvietot tikai „Tehniskās apbūves teritorijā (Ta)” un „Rūpniecības apbūves teritorijā (R)”, atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

3.4 Virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāte

**Ūdensteces
un
ūdenstilpes**

Novada ūdensteces un ūdenstilpes ietilpst Gaujas sateces baseina apgabalā. Novada teritorijā, ka Gaujas baseina apgabala ūdensobjekts tiek izdalīta Gauja (G201).⁴

Gauja posmā no Cēsu pilsētas tilta līdz Inčukalna pagasta tiltam ir noteikta kā lašveidīgo zivju upe, bet posmā no Inčukalna pagasta tilta līdz grīvai kā karpveidīgo zivju upe. Eglupe visā tās garumā ir noteikta kā lašveidīgo zivju upe.⁵

Monitoringa stacijā Gauja, 2,0 km lejpus Carnikavas, grīva, provizoriskā ekoloģiskā kvalitāte Gaujā 2010. gada vasaras - rudens sezonā novērtēta kā vidēja ekoloģiskā kvalitāte. Labai provizoriskajai ekoloģiskās kvalitātes klasei neatbilstošs bija kopējā fosfora daudzums. Līdz 2015. gadam Gaujā (G201) jā saglabā laba ekoloģiskā kvalitāte.⁶

Eglupe ir upe ar strauju tecējumu, tās gultne ir smilšaina un vietām akmeņaina. Upes ķīmiskie un bioloģiskie rādītāji, kā arī sateces baseina zemes lietojums norāda uz zemu ietekmes līmeni. Upi raksturo labi skābekļa apstākļi, zemas organisko vielu un biogēnu koncentrācijas. Makrozoobentosa

⁴ LVĢMC „Gaujas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns.”, 2009. (Izmantota informācija par virszemes un pazemes ūdensobjektu kvalitāti u.c.)

⁵ MK noteikumi Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” (2002.gada 12.martā).

⁶ LVĢMC „Ziņojums par virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzību 2010. gadā”.

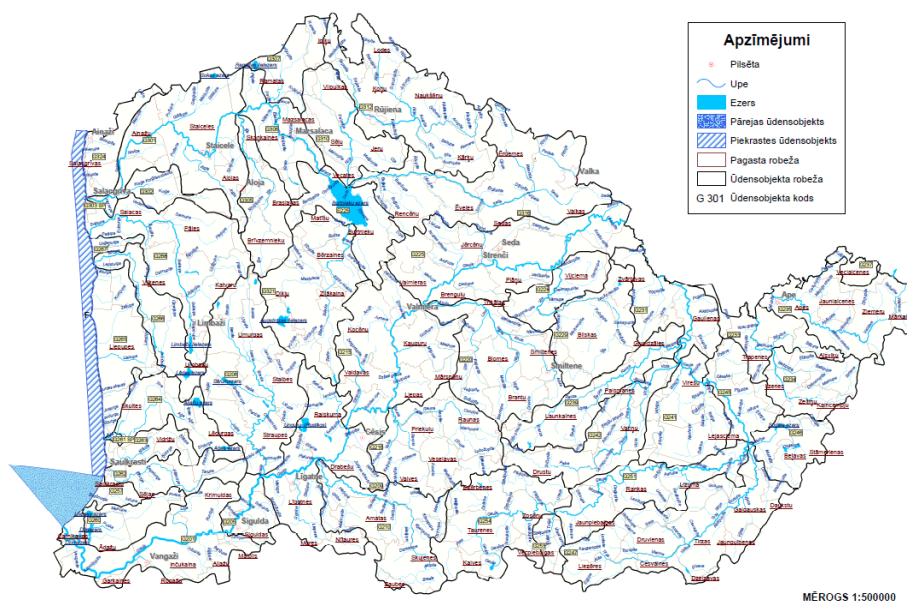
fauna norāda uz vāji piesārņotu upi.⁷

Inčukalna novadā virszemes ūdensteces un ūdenstilpes būtiski ietekmē plūdu apdraudējums, punktveida piesārņojums, izkliedētais piesārņojums un morfoloģiskā ietekme.

Gaujas sateces baseins

Gaujas baseina apgabals aizņem 13051 km² lielu teritoriju. Gaujas baseina apgabalā ietilpst 46 upju ūdensobjekti, 35 ezeru ūdensobjekti, no tiem 2 ir noteikti kā stipri pārveidoti ūdensobjekti, kā arī 1 piekrastes un 1 pārejas ūdensobjekts. Gaujas sateces baseina apsaimniekošanas plānā Inčukalna novada teritorijā iekļauts tikai viens virszemes ūdensobjekts – Gauja (G201). Novada teritorija atrodas virs pazemes ūdensobjekta D4. (*skatīt 1. attēlā*)

Virszemes ūdensobjektu robežas Gaujas apgabalā

1. attēls. Gaujas sateces baseina apgabals (avots: LVĢMC)

Upes baseina apgabala apsaimniekošanas plāns ir attīstības dokuments, kas raksturo esošo ūdens kvalitāti un, ja kvalitāte nav laba, sniedz ieskatu problēmu cēloņos un piedāvā iespējamus risinājumus. Plānā ir noteikta pasākumu programma, kuru izpildot iespējams saglabāt vai uzlabot ūdensobjektu kvalitāti Gaujas baseinā (*skatīt 2. tabulu*) un Inčukalna novada teritorijā.

2. tabula. Pasākumu programma Gaujas baseina apgabalā

GAUJAS BASEINA APGABALA APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNĀ IZTEIKTIE PRIEKŠLIKUMI	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS
PAMATA PASĀKUMI	
Veikt sanācijas darbus, panākot augsnes, grunts, pazemes un virszemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanu (<i>Gudrona dīķu sanācija</i>).	VIDM
PAPILDUS PASĀKUMI	

⁷ Latvijas Vides aģentūra, projekta atskaite „Latvijas upju un ezeru fona līmeņa monitoringa staciju un etalonstāvokļa noteikšana”, 2003. gads.

Samazināt punktveida piesārņojuma ietekmi uz ūdeņu stāvokli

Veikt izpēti piesārņotas vietas sanācijai un veikt piesārņotā areāla sanāciju un tā rezultātā izņemtā materiāla utilizēšanu.	Atbilstoši likumam „Par piesārņojumu”, VID
Veikt potenciāli piesārņoto vietu pirms sanācijas izpēti, lai noteiktu piesārņojuma nozīmīgumu, veidu un apjomu un sanācijai nepieciešamās dokumentācijas izstrādi.	Atbilstoši likumam „Par piesārņojumu”, VIDM

Samazināt hidroloģisko un morfoloģisko pārveidojumu ietekmi uz ūdeņu stāvokli

Izmantot izstrādātos videi draudzīgas hidrotehniskās būvniecības nosacījumus, uzturot, būvējot, renovējot vai rekonstruējot: - lauksaimniecības zemju meliorācijas sistēmas, - meža zemju meliorācijas sistēmas, - polderus.	ZM, būvniecības ierosinātājs

**Peldvietu
ūdens
kvalitāte**

Inčukalna novadā esošie ūdensobjekti nav iekļauti 2011. gada „Veselības inspekcijas” novēroto peldvietu sarakstā. Bet Inčukalna novada dome organizē Vangažu ezera ūdens kvalitātes pārbaudes, jo ezers ir populāra atpūtas vieta. SIA "Vides audits" laboratorijas testēšanas pārbaudē (13.06.2011.) tika konstatēts, ka ūdens kvalitāte Vangažu ezerā atbilst izcilam rādītājam.

**Pazemes
ūdensobjekt
i**

Inčukalna novada teritorija atrodas virs Gaujas baseina pazemes ūdensobjekta D4. Pazemes ūdensobjekta teritorijā aktīvās ūdens apmaiņas zonas biezums mainās no 190 m ziemeļos līdz 322 m dienvidos. Saldūdeņi izplatīti kvartāra un Devona ūdens saturošos nogulumos. No zemāk iegulošās sāļūdeņu zonas ūdensobjektu atdala Narvas svītas vidēji biezie (110 m) ūdeņi vāji caurlaidīgie nogulumi (merģelis, māls).

Inčukalna novadā galvenokārt saldūdeņi tiek iegūti no Gaujas ūdens horizonta. Horizonta maksimālais biezums 135 m, virsmas dziļums no 3 līdz 83 m. Saldūdeņi tiek iegūti arī no Amatas, Arukilas un Burtnieku ūdens horizontiem.

Pazemes ūdeņu kvalitāte un kvantitatīvais stāvoklis novada teritorijā ir labs. Pazemes ūdeņu kvalitāti Inčukalna novadā var ietekmēt piesārņotās vietas, no tām lielāko ietekmi var radīt Inčukalna sērskābo gudrona dīķu teritorija. Piesārņojums jau ir nonācis artēziskajos ūdeņos 70 – 90 m dziļumā, tālāk piesārņojums pārvietojas uz ziemeļiem Gaujas virzienā. Piesārņojums paplašinās ar ātrumu 25 – 35 m/gadā, līdz ar to samazinot augstas kvalitātes artēzisko ūdeņu resursus, kurus varētu izmantot Inčukalna novada ūdensapgādei. Piesārņojums apdraud arī Gauju un citus tuvākos virszemes ūdensobjektus. Ir uzsākts Inčukalna sērskābo gudrona dīķu sanācijas projekts, kura ietvaros līdz 2015. gadam jāveic Dienvidu un Ziemeļu sērskābo gudrona dīķu būvniecības un sanācijas darbi.

Teritorijas plānojuma risinājumi

- ✓ Upēm saskaņā ar Aizsargjoslu likumu ir spēkā vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas, teritorijas plānojums nosaka aizsargjoslu platumu un paredz ievērot

normatīvo aktu prasības.

- ✓ Teritorijas plānojumā attēlotas virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas Gaujas upei - lauku teritorijā 500 m katrā krastā vai visas applūstošās teritorijas platumā, Gaujas un Krustiņu ciemos 10 m vai visas applūstošās teritorijas platumā, Eglupei, Straujupītei un Inčupītei – lauku teritorijā 50 m katrā krastā, Vangažu pilsētā, Eglupes un Inčukalna ciemos – 10 m.
- ✓ Pazemes ūdeņu urbumiem, kuri tiek izmantoti centralizētajai ūdensapgādei noteiktas stingrā režīma, bakterioloģiskās un ķīmiskās aizsargjoslas, kas ir attēlotas teritorijas plānojumā.

3.5 Ūdenssaimniecības raksturojums

Ūdensapgāde, dzeramā ūdens kvalitāte

Centralizēta ūdensapgāde novadā ir nodrošināta Vangažu pilsētā, Inčukalna un Gaujas ciemos. PSIA „VANGAŽU AVOTS” ar ūdeni apgādā arī citas Inčukalna novada apdzīvotās vietas - Indrāni, Stalšēni, Kārlzemnieki un Kalndzirnavas.

Vangažu pilsētā dzeramais ūdens tiek iegūts no 3 jauniem artēziskajiem urbumiem (izbūvēti 2011.g.), atļaujai pieprasītais pazemes ūdens daudzums - 780 m³/dnn.

2010. gadā ņemot paraugu *Vangažu vidusskolas virtuves krānā, Gaujas 2, Vangažos*, tika konstatēts, ka nekaitīguma un kvalitātes prasībām neatbilst dzelzs (0,59 mg/l) un duļķainība (3,36 NTU). Arī 2009. gadā Vangažu pilsētā ņemtajā paraugā *Vidusskolas vestibīlā, Vangaži, Gaujas iela* prasībām neatbilda dzelzs (0,55 mg/l) un duļķainība (5,1 NTU).⁸

Gaujas ciematā tiek veikta ūdens sagatavošana (atdzelžošana). No diviem ūdens dziļurbumiem iegūtais ūdens tiek padots uz ūdenstorni pirms tam to sagatavojot, no ūdenstorna ūdens tiek padots ciema iedzīvotājiem.

Inčukalna ciematā ūdensapgāde tiek veikta no vienas artēziskās akas (Skola), otra aka (Miera) atrodas rezervē.

Individuālajās dzīvojamajās mājās un teritorijās, kurās nav pieejama centralizētā ūdensapgāde iedzīvotāji izmanto individuālos ūdensapgādes risinājumus (grodu akas, urbumi).

Novada teritorijā ir aptuveni 69 ūdensapgādes urbumi, no tiem tiek izmantoti 44, rezervē 3, tamponēti 3, bet pārējo statuss nav zināms.

LVĢMC datu bāzē „Nr. 2 – Ūdens” 2010. gadā atskaitījušies septiņi uzņēmumi. Kopumā 2010. gadā novadā izmantoti 428,303 tūkst./m³ ūdens⁹ (*skatīt 3.tabulā*).

3. tabula. Uzņēmumu vajadzībām iegūtā ūdens daudzums

N.p.k.	Organizācijas nosaukums	Adrese	tūkst./m ³
1.	Ceļu būves firma SIA "BINDERS"	Inčukalna nov., Vangaži.	0,954
2.	Pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VANGAŽU AVOTS"	Inčukalna nov., Vangaži.	178,598

⁸ Pārskats par dzeramā ūdens kvalitāti. Veselības inspekcija.

⁹ LVĢMC, Lursoft datu bāze „Nr2-Ūdens”.

3.	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "SIGULDAS BLOKS"	Inčukalna novads, Inčukalna pagasts, Gauja.	4,77
4.	Akciju sabiedrība "INČUKALNS TIMBER" AS Inčukalns	Inčukalna nov., Inčukalna pag., Inčukalns.	180,78
5.	SIA "GAUJA AB"	Inčukalna nov., Inčukalna pag., Gauja.	39,111
6.	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Swedwood Latvia Ltd."	Inčukalna nov., Inčukalna pag., Inčukalns.	3,04
7.	ALUS NAMS SIA	Inčukalna nov., Vangaži.	21,05

Notekūdeņi, to ietekme uz vidi

Kanalizācijas sistēmas Inčukalna novadā ir izbūvētas Vangažu pilsētā, Gaujas, Inčukalna un Kārļzemnieku ciemos, tās apsaimnieko PSIA „Vangažu Avots”. Lokālās kanalizācijas sistēmas izveidotas uzņēmumiem SIA „Rāmkalni” un SIA „Swedwood Latvia Ltd.”. Individuālajās dzīvojamās mājās un teritorijās, kurās nav pieejama centralizēta notekūdeņu savākšana, tiek izmantoti individuāli notekūdeņu savākšanas un novadīšanas risinājumi.

2010. gadā novadā kopumā vidē novadīti 306,974 tūkst./m³ notekūdeņi no trīs uzņēmumiem (*skatīt 4.tabulā*).

4. tabula. Novadīto notekūdeņu apjoms

N.p.k.	Organizācijas nosaukums	Adrese	tūkst. /m ³
1	PSIA "VANGAŽU AVOTS"	Inčukalna nov., Vangaži	178,598
1	AS "INČUKALNS TIMBER" Inčukalns	Inčukalna pag.	126,546
2	SIA "Swedwood Latvia Ltd."	Inčukalna pag., Inčukalns.	1,83

Viena no problēmām novadā ir nepietiekoša notekūdeņu attīrīšana, jo esošās iekārtas nespēj pilnībā attīrīt notekūdeņus. 2010. gadā vidē tika novadītas 5,26 t slāpekļa. Slāpeklis veicina ūdenstilpju aizaugšanu. Tuvāko trīs gadu laikā paredzēta notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija Gaujas un Inčukalna ciemos.

Teritorijas plānojuma risinājumi

- ✓ Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktas prasības pieslēgumu veidošanai pie pašvaldības ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām – Vangažu pilsētas un ciemu teritorijās jaunveidojamajām apbūves teritorijām, kurās apbūve ir primārā zemes izmantošana, jāparedz pieslēgšanās esošajiem centralizētās tīkliem, ja tas ir tehniski iespējams - maģistrālie ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli ir izbūvēti pa apbūves teritorijai pieguļošo ielu.
- ✓ Centralizēto notekūdeņu attīrīšanas ietaišu (NAI) teritorijas noteiktas kā „Tehniskās apbūves teritorijas (Ta)”, attēlotas atbilstoši NAI tehnoloģiskajai darbībai - 50 m, 100 m un 200 m sanitārās aizsargjoslas.
- ✓ Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikts, ka ražošanas tehnoloģiskajām vajadzībām jāierīko un jāizmanto sava ūdensapgādes sistēma, kā arī pirms ražošanas

notekūdeņu novadīšanas pašvaldības kopējā sadzīves notekūdeņu kanalizācijas sistēmā jāveic to pirmreizējā attīrīšana.

3.6 Atkritumu apsaimniekošana

Inčukalna novadā ar atkritumu apsaimniekošanu nodarbojas pieci uzņēmumi. Līdz noslēgsies konkurss.

Novada teritorijā netiek apglabāti atkritumi. Atkritumu pakalpojuma sniegšanas firma atkritumus izved ārpus novada teritorijas uz reģionālo Getliņu ekoloģisko poligonu.

Inčukalna novadā darbojas divas atkritumu izgāztuves, kuras šobrīd ir slēgtas - Silciems un Krustkalni. Abas izgāztuves paredzēts rekultivēt, izgāztuve Krustkalni 1988. gadā jau daļēji rekultivēta.

Pēc datu bāzes „Valsts statistikas pārskats par bīstamajiem un sadzīves atkritumiem «Nr.3-A» (no 2002.g.)” datiem 2010. gadā Inčukalna novadā tika saražotas 1071,14 tonnas atkritumu (*skatīt 5.tabulā*).

5. tabula. Saražotie atkritumi

Atkritumu veids	Apjoms (t)
Citas baterijas un akumulatori	0,0025
Antifrīza šķidrums, kurš satur bīstamas vielas	0,005
Absorbenti, filtru materiāli (tai skaitā citur neminēti eļļu filtri), slaucīšanas materiāls un aizsargtērpi, kuri ir piesārņoti ar bīstamām vielām	0,047
Svina akumulatori	0,09
Nehlorētas minerālās motoreļļas, pārnesumu eļļas un smēreļļas	0,214
Eļļas filtri	0,343
Atkritumi, kuru savākšanai un uzglabāšanai ir noteiktas speciālas prasības, lai novērstu un aizkavētu infekcijas izplatīšanos	0,5
Citi	0,75
Plastmasa	1,2
Nolietotas riepas	1,28
Papīrs un kartons	2,4
Metāli	16
Dzīvnieku audu atkritumi	16,58
Automašīnu vraki, kuri nesatur šķidrumus un citus bīstamus komponentus	41,79
Dzīvnieku izkārnījumi, urīns un kūtsmēsli (arī ar salmiem), kā arī notekūdeņi, kuri tiek savākti atsevišķi un apstrādāti citur	100
Izejvielu mazgāšanas, tīrīšanas un mehāniskās apstrādes atkritumi	320,2
Nešķīroti sadzīves atkritumi	569,74
<i>KOPĀ</i>	<i>1071,14</i>

Teritorijas plānojuma risinājumi

✓ Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikts:

- novada teritorijā aizliegts uzglabāt radioaktīvos atkritumus;
- sadzīves atkritumi jāapsaimnieko un regulāri jāizved, saskaņā ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem;
- mazstāvu un daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku teritorijās (DzM un DzV) atkritumu tvertnes jāizvieto speciāli šim nolūkam iekārtotās un ar pašvaldību saskaņotās vietās;
- zemes, ēku un būvju īpašniekiem vai tiesiskajiem valdītājiem jānovieto atkritumu tvertnes šim nolūkam speciāli iekārtotās vietās.

3.7 Potenciāli piesārņotās vietas

Pēc LVGMC datu bāzes „Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas” datiem novada teritorijā atrodas septiņas potenciāli piesārņotas vietas un četras piesārņotas vietas (skatīt 6. tabulā).

6. tabula. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas

Vietas nosaukums	Vietas kategorija	Darbības nozares	Pilsēta/Pagasts
Dzelzbetona rūpnīcas bijusī mazuta saimniecība	Potenciāli piesārņota	Tvaika un karstā ūdens piegāde	Vangaži
SIA "Kr.V", Vangaži	Potenciāli piesārņota	Dzelzceļa transports	Vangaži
Bijusī dzelzbetona rūpnīca	Potenciāli piesārņota	Metāla atkritumu un lūžņu otrreizējā pārstrāde	Vangaži
Vangažu pilsētas attīrīšanas iekārtas	Potenciāli piesārņota	Notekūdeņu savākšana un apstrāde	Vangaži
SIA "Inčukalna Timmer"	Potenciāli piesārņota	Automobiļu tehniskā apkope un remonts	Inčukalna pagasts
SIA "Latgranula", Inčukalna pag.	Potenciāli piesārņota	Glabāšana un noliktavu saimniecība	Inčukalna pagasts
Vangažu asfaltbetona rūpnīca, Inčukalna pag.	Potenciāli piesārņota	Pārējo organisko ķīmisko pamatvielu ražošana	Inčukalna pagasts
Dienvidu gudrona dīķis	Piesārņota	Naftas pārstrādes produktu ražošana	Inčukalna pagasts
A/S "Virši - A", Inčukalna pag.	Piesārņota	Automobiļu degvielas mazumtirdzniecība	Inčukalna pagasts
Naftas bāze "Vangaži"	Piesārņota	Cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība	Inčukalna pagasts
Ziemeļu gudrona dīķis	Piesārņota	Naftas pārstrādes produktu ražošana	Inčukalna pagasts

Teritorijas plānojuma risinājumi

- ✓ Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikts, ka potenciāli piesārņotajās teritorijās pirms jaunas atļautās izmantošanas uzsākšanas vai būvniecības jāveic teritorijas sanācija un/vai rekultivācija normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
- ✓ Teritorijas plānojumā Dienvidu gudrona dīķa teritorija noteikta kā „Tehniskās apbūves teritorija (Ta)”. Pēc piesārņotās vietas pilnīgas sanācijas, tās teritorija un izbūvētā infrastruktūra tiks izmantota sadzīves atkritumu šķirošanas laukuma izveidei.

3.8 Piesārņojošās darbības

Piesārņojošās darbības tiek iedalītas A, B un C kategorijās, ņemot vērā piesārņojuma daudzumu un iedarbību vai to risku, ko tas rada cilvēku veselībai un videi.

Saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja piesārņojošo darbību sarakstu Inčukalna novadā darbojas vairāk kā 20 komersanti/iestādes, kuriem ir izsniegtas A un B kategorijas atļaujas piesārņojošās darbības veikšanai. Lielākais skaits iestāžu, kas saņēmušas piesārņojošo darbību atļaujas ir novada pagastu pārvaldes, kas apsaimnieko NAI, ūdensapgādes sistēmas un katlu mājas.

Atļaujas piesārņojošām darbībām uzņēmumiem tiek izsniegtas LR likumdošanā noteiktā kārtībā, saistošā likumdošana ir likums „Par piesārņojumu” ar grozījumiem un MK 2010.g. 30.novembra noteikumi Nr.1082 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai”.

Teritorijas plānojuma risinājumi

- ✓ Smagās rūpniecības ražotņu apbūve atļauta tikai „Rūpniecības apbūves teritorijās (R)” un saskaņojot ar Pašvaldību.
- ✓ Cūkkopības un putnkopības intensīvās audzēšanas kompleksus drīkst izvietot tikai ārpus Vangažu pilsētas un ciemu teritoriju robežām, minimālais attālums no robežām - 3 km.
- ✓ Ja ražošanas teritorija robežojas ar citas atļautās izmantošanas teritorijām, izņemot „Tehniskās apbūves teritorijām (Ta)”, ražotājs sev piederošajā teritorijā gar zemes vienības/u robežu/ām ierīko buferzonu, kuras platumu nosaka un pamato detālplānojumā vai būvprojektā, atkarībā no ražošanas uzņēmuma darbības veida un ietekmes uz apkārtējo teritoriju vides un dzīves kvalitāti. Teritorija jānožogoj ar nepārtrauktu un necaurredzamu žogu.
- ✓ Sanitārās un citas nepieciešamās aizsargjoslas jaunveidojamajiem ražošanas, komunālajiem un noliktavu objektiem nedrīkst pārsniegt zemes vienības robežas, izņemot gadījumus, ja tas ir rakstiski saskaņots ar kaimiņu zemes vienības īpašnieku.
- ✓ Objektam, kuru darbība rada rūpniecisko risku, jāveic tā novērtējums. Novērtējuma rezultāti jāiesniedz atbildīgajai institūcijai pamatota lēmuma pieņemšanai par objekta izvietojuma nosacījumiem un nepieciešamajiem darbības ierobežojumiem, kā arī par riska samazināšanas programmas izstrādāšanu.

3.9 Izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

Inčukalna novada teritorijas plānojums 2013. – 2024. gadam tika izstrādāts apkopojot pieejamo informāciju un apvienojot to vienotā dokumentā. Teritorijas plānojums sniedz priekšstatu par Inčukalna novada teritorijas turpmāko izmantošanu un iespējamām problēmām vides jomā.

Nozīmīgākās teritorijas plānojuma daļas ir Grafiskā daļa (teritorijas zonējums) un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, tajās tiek noteiktas katras konkrētās teritorijas – pilsētas ciemu, lauku, mežu, ūdeņu u. c. teritoriju atļautā izmantošana, novērtējot vides un sociāli – ekonomiskos apsvērumus. Atļautā izmantošana tiek sabalansēta ar bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.

Politikas dokumentu, vadlīniju un normatīvo aktu valsts noteiktās prasības teritorijas plānojuma dokumentā netiek mainītas, bet gan „sakārtotas” teritoriāli. Dažādu nozaru un institūciju normatīvie akti varbūt pretrunīgi un tajos nav pietiekami skaidri noteikti nosacījumi, kas attiecas uz zemes izmantošanu. Tādējādi vietējā pašvaldība un valsts atbildīgās institūcijas var pieņemt lēmumu par papildus ierobežojumu noteikšanu zemes izmantošanai un lemt par

lokālplānojumu un detālplānojumu teritorijām, īpaši aizsargājamo teritoriju saglabāšanu un tām pieguļošo teritoriju attīstību teritorijas plānojumā.

Neizstrādājot un nerealizējot Inčukalna novada teritorijas plānojumu, var prognozēt neorganizētu un nesaskaņotu pašvaldības teritorijas turpmāko apbūvi un teritorijas apsaimniekošanu. Tiktu apgrūtināta vai pat neiespējama saskaņota infrastruktūras izveide pilsētā, ciemos un citās apbūves teritorijās visā novadā. Neīstenojot teritorijas plānojumu, iespējama varbūtība, ka ražošanas teritorijas tiktu izvietotas blakus rekreācijas un dzīvojamo ēku teritorijām. Šāda nepārdomāta teritorijas attīstība veicinātu paaugstinātu stresa situācijas un sekmētu dzīves vides kvalitātes samazināšanos (*skatīt 7.tabulā*).

7.tabula. Teritorijas plānojuma neesamības novērtējums

Esošais stāvoklis	Sekas, ja teritorijas plānojums netiek īstenots
Zemes īpašuma izmantošanu nosaka ZĪLM (pēc Valsts zemes dienesta klasifikācijas), novada pilsētas un pagasta teritorijās noteikti dažādi ierobežojumu zemes vienību dalīšanai.	Nav vienotu un skaidru normu visā novada teritorijā, līdz ar to apgrūtināts pašvaldības darbs, lielāka konfliktsituāciju iespējamība attiecībā uz zemes izmantošanu un apbūves veidošanu. Iespējama vērtīgo LIZ apbūve, apmežošana un kultūrvēsturiskās ainavas būtiski pārveidojumi. Spekulatīvas darbības ar zemi, neracionāla un nepamatota zemes izmantošana, neraksturīgas apbūves veidošana.
Aizsargjoslas nav iezīmētas zemes īpašumu plānos.	Iespējamās likumā neparedzētas darbības aizsargjoslu teritorijās.
Zemes īpašnieks pašvaldībā nevar iegūt informāciju par iespējamām aprobežojumiem nekustamo īpašumu attīstībai.	Tiek pieļauta iespēja attīstīt saimniecisko darbību nepiemērotās teritorijās – kultūras pieminekļu aizsargjoslās, aizsargājamo un saglabājamo ainavu teritorijās.
Nav nodefinēti nosacījumi apbūves rādītājiem, ēku augstumam.	Ir iespēja būtēt ainavā disharmonējošas ēkas. Ēkas, kuras pazemina blakusesošā īpašuma vērtību.
Īpašniekam nav nodefinēta atbildība par īpašuma sakopšanu.	Bijušo ražošanas korpusu un fermu grausti vizuāli mazina teritorijas ainavisko pievilcību, latvāņu izplatība, zemes īpašumu nekopšana (aizaugšana ar nezālēm, krūmājiem), meliorācijas sistēmu degradācija utml.
Nav apkopota informācija par vides situāciju un problemātiskajām teritorijām novadā.	Iespējams lokāls pazemes ūdens piesārņojuma risks (pamestie urbumi, potenciāli piesārņotās vietas).

4. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTU ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT

4.1 Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti

Inčukalna novadā atrodas divas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kuras iekļautas *Natura 2000* sarakstā – Gaujas nacionālais parks, dabas liegums „Garkalnes meži”, pieci mikroliegumi, vairāki dabas pieminekļi un dižkoki.

4.1.1. Gaujas nacionālais parks

Platība:	92261 ha.
Aizsardzībā kopš:	1973. gada.
Kategorija:	nacionālais parks.
Dabas vērtības:	Gaujas upes senieleja ar tajā ietekošo upju ielejām un sāngravām. Nacionālajā parkā koncentrējies liels skaits krauju, gravu, strautu, smilšakmens, dolomītu klintis un alas. Tās sastopamas Gaujas senielejā un tās pieteku krastos. Sastopami lieli mežu masīvi, tai skaitā plašas ozolu, apšu un ošu audzes. Parkā nav daudz retu augu un dzīvnieku sugu, bet tā teritorijā ir ievērojama bioloģiskā daudzveidība.
Lēmums:	LR Saeima, Gaujas nacionālā parka likums (01.01.2011.redakcija)
Dabas aizsardzības plāns:	Gaujas nacionālā parka dabas aizsardzības plāns 2004. – 2013.
Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi:	02.05.2012. MK noteikumi Nr.317 „Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.
Galvenie NP mērķi:	1. saglabāt Gaujas senielejas, tās pieteku ieleju un apkārtnes dabas, kultūrvēsturiskās un ainaviskās vērtības, vienlaicīgi nodrošinot teritorijas ilgtspējīgu attīstību; 2. nodrošināt izziņas tūrisma un atpūtas iespējas, nenoplicinot dabas, kultūrvēsturiskās, ainaviskās, garīgās un estētiskās vērtības; 3. nodrošināt informāciju un izglītošanu par dabas un kultūrvēsturiskajām vērtībām, kā arī veicināt dabas procesu un kultūrvēsturiskā mantojuma izpēti.
Funkcionālās zonas	1. Dabas rezervāta (stingrā režīma) zona 2. Dabas lieguma zona <i>Gaujas senielejas dabas lieguma daļa iestiepjas novada teritorijā.</i> 3. Kultūrvēsturiskā zona 4. Ainavu aizsardzības zona <i>Silciema aizsargājamā ainavas zonas daļa iestiepjas novada teritorijā.</i> 5. Neitrālā zona <i>Neliela daļa no Gaujas ciema teritorijas.</i>

Apdraudošie faktori, ietekmes:	Cilvēka saimnieciskā un rekreatīvā darbība. Gravējumi smilšakmens atsegumos. Augsnes erozija un pamatiežu izskalošanās upes stāvkraстā. Alās tiek kurināti uguns kuri, kā arī tās piesārņo ar atkritumiem. Tradicionālā mežsaimniecība. Saimnieciskās darbības pārtraukšana, kur tā nepieciešama ekosistēmu saglabāšanai (pļavu pļaušana, ganīšana). Ūdeņu piesārņošana ar neattīrītiem vai daļēji attīrītiem notekūdeņiem, eutrofikācija. Bebru skaita pieaugums, kas veicina pļavu applūšanu un vērtīgo sugu izzušanu. Muižu parku, dendroloģisko stādījumu, kā arī aleju un atklātās vietās augošu bioloģiski vecu koku neadekvāta apsaimniekošana. Invazīvo sugu ieviešanās dabiskajos biotopos. u. c.

4.1.2. Dabas liegums „Garkalnes meži”

Platība:	1785 ha (58 ha Vangažu pilsētā).
Aizsardzībā kopš:	2004. gada
Kategorija:	dabas liegums
Dabas vērtības:	Lielais aizsargājamo putnu sugu blīvums, putnu sugu daudzveidība un tiem piemērotas dzīvotnes. Lielāka zināmā zaļās vārnas (<i>Coracias garrulus</i>) regulāras ligzdošanas vieta Latvijā un iespējams visā Baltijā.
Lēmums:	LR MK Noteikumi Nr.266 (08.04.2004.) grozīj. MK Not. Nr.212 (2004.g.).
Dabas aizsardzības plāns:	Dabas lieguma “Garkalnes meži” dabas aizsardzības plāns 2004. – 2009. gadam. (<i>Pagarināts līdz 2014. gada 31. decembrim</i>).
Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi:	MK Nr.930 „Dabas lieguma "Garkalnes meži" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (2011.gada 6.decembrī).
Ilgtermiņa mērķis:	saglabātas stabilas lielo dobumperētāju putnu sugu (melns dzilnas, zaļās vārns, meža baloža u. c.) populācijas un tām piemērotos biotopus.
Teritorijas apsaimniekošanas īstermiņa mērķi:	- nostabilizēts un palielināts veco, dabisko un skrajo sausieņu priežu mežu platību īpatsvars; - atjaunotas un uzturētas galvenās klajumu platības, novēršot to apmežošanas vai citādu degradāciju prioritāro sugu (zaļās vārns, stepes čipstes, sila cīruļa) dzīves vides saglabāšanai un bioloģiskās daudzveidības palielināšanai kopumā.
Funkcionālās zonas:	1. Regulējamā režīma zona. 2. Dabas lieguma zona. 3. Dabas parka zona. 4. Neitrālā zona.

No tām Inčukalna novadā ietilpst neitrālā zona, dabas lieguma zona un regulējamā režīma zona.

Apdraudošie faktori, ietekmes:

mežsaimnieciska darbība, izdeguma aizaugšana un plānotā teritorijas apbūve, atsevišķas sugas ir īpaši jutīgas pret traucējumiem un antropogēno ietekmi.

4.1.3. Dabas pieminekļi

Viesulēnu slāņi

Aizsardzībā kopš 2001. gada, platība 7,2 ha.

Viesulēnu slāņi ir dabiski atsegumi ~11200 gadus veci alūvija vecupju fācijas nogulumi Gaujas virspalu terasē, tie ir samērā reti sastopami Gaujas krastā.

Aizsardzības statuss noteikts Ministru kabineta 2012.gada 2.maija noteikumu Nr.317 „Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 8.nodaļā.

Ziedleju klintis

Aizsardzībā kopš 2001. gada, platība 18 ha.

Ziedleju klintis ir līdz 8,5 m augstas un 40 m platas. Atsedzas Gaujas svītas smilšakmens, nelielas sarkanīgas klintis. Augšējā pakāpē atrodas divas nišas – alas. Klinšu tuvumā iztek arī avots. Klintis ir labiekārtotas (margas, kāpnes).

Aizsardzības statuss noteikts Ministru kabineta 2012.gada 2.maija noteikumu Nr.317 „Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 8.nodaļā.

Operas teātra mākslinieku dendroloģiskie stādījumi Inčukalna "Līgotnēs"

Aizsardzībā kopš 1977. gada, platība 1,3 ha.

Operas dārzā aug vairāk nekā 88 koku un 130 krūmu sugu, ko stādījuši operas mākslinieki, aktieri, mūziķi, literāti, gleznotāji.

Nav izstrādāts dabas aizsardzības plāns un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

Indrānu parks

Aizsardzībā kopš 2001. gada, platība 4,7 ha.

Parkā aug vērtīgi dendroloģiskie stādījumi - tūjas, baltās akācijas, lapegles, austrumu sūrenes, ābeles, plūmes, Kanādas ozoli, kļavas un bērzi.

Nav izstrādāts dabas aizsardzības plāns un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

4.1.4. Dižkoki

Novada teritorijā aug seši dižozoli (*skatīt 8. tabulā*).

8.tabula. Dižkoki

ID	Suga	Atrašanās vieta
768	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	Krūtiņi, Zīdaiņu nams "Inčukalns". Gaujas kreisajā krastā, palienē, tīrumā 300-400m augšpus- sanatorijas.
769	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	Krūtiņi, Zīdaiņu nams "Inčukalns". Gaujas kreisajā krastā, palienē, tīrumā 300-400m augšpus sanatorijas.
1312	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	Inčukalns, Cīruļu 9
1313	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	Kalnudzirnavas, Inčukalna-Indrānu ceļa kreisajā pusē, pirms dzirnavu diķa, uz lauka
1314	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	Katlapi, 250m W no mājas, Gaujas kreisais krasts, Vecupju ieskaits, lauka vidū uz neliela uzkalniņa
1315	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	Katlapi, 30m W no mājas, nogāzītes malā

4.1.5. Mikroliegumi

Novada teritorijā atrodas pieci mikroliegumi, tie kopumā aizņem 14,5 ha. Mikroliegumi izveidoti, lai aizsargātu aizsargājamās putnu sugas un biotopus.

4.1.6. Pašvaldības nozīmes aizsargājamās teritorijas

Kā pašvaldības (vietējas) nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas ir noteikti trīs objekti/teritorijas - Katlapu iezis (Baltā klints), Patiltes ala un Nukšu velnala jeb Vangu velnala.

4.1.7. Kultūrvēsturiskie pieminekļi

Inčukalna novadā atrodas septiņi nekustamie valsts nozīmes aizsardzības kultūrvēsturiskie pieminekļi, no tiem seši ir arheoloģijas pieminekļi un viens arhitektūras piemineklis. Novadā noteikti arī četri pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiski objekti un vietas (*sīkāku aprakstu skatīt Paskaidrojuma rakstā*).

Teritorijas plānojuma risinājumi

✓ Plānotā (atļautā) zemes izmantošana (zonējums) Natura 2000 teritorijās:

Natura 2000	Teritorijas plānojumā plānotā (atļautā) zemes lietošana
Gaujas nacionālais parks	„Lauksaimniecības teritorijas (L)”, „Mežu teritorija (M)” – dabas lieguma, ainavu aizsardzības zonā un neitrālajā zonā lauku teritorijā; „Lauksaimniecības teritorijas ar atļautām mazākām (0,5 ha) jaunveidojamām zemes vienībām (L-1)” - neitrālajā zonā Gaujas ciemā; „Publiskās apbūves teritorija (P)” - dabas lieguma zonā (esošā atpūtas kompleksa „Rāmkalni” teritorijas daļa Krustiņu ciemā un plānotās P teritorijas pie Eglupes); „Publiskās apbūves teritorija (P)”, „Mežaparka apbūves teritorijas

	(DzS-3)"- neitrālajā zonā Krustiņu ciemā; • „Jauktas apbūves teritorija (J)” - neitrālajā zonā plānotās J teritorijas Gaujas ciemā.
Dabas liegums Garkalnes meži	• „Mežu teritorija (M)” .

✓ Īpaši aizsargājamās dabas teritorijās teritorijas izmantošana un saimnieciskā darbība ir atļauta atbilstoši LR normatīvo aktu, dabas aizsardzības plānos un pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajā kārtībai un ierobežojumiem teritorijas apsaimniekošanā. Teritorijas izmantošana aizsargājamās teritorijās ir pakārtota to primārajai funkcijai - dabas vērtību saglabāšanai un aizsardzībai. Ievērojamiem dabas objektiem jānodrošina saglabāšana un to regulāra kopšana.

✓ Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju pārvaldi īsteno Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pakļautībā esošā Dabas aizsardzības pārvalde. Teritoriju apsaimniekošanu veic zemes īpašnieki.

✓ Teritorijas plānojumā noteikts, ka īpaši aizsargājamās dabas teritorijās aizliegta visa veida darbība, kas ir pretrunā ar aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanas mērķiem un to normatīvajos aktos noteikto.

✓ Teritorijas plānojumā kultūras pieminekļu aizsardzībai, tiek attēlotas 500 m aizsargjoslas (aizsardzības zonas).

✓ Saimnieciskā darbība kultūras pieminekļu aizsardzības zonās, pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiski nozīmīgu objektu teritorijās pieļaujama saskaņā ar LR normatīvajiem aktiem, uzturēšanas režīma noteikumiem un pašvaldības teritorijas plānojumā noteikto kārtību. Šo teritoriju izmantošana (saimnieciskās darbības) ir jāsabalansē ar kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu un aizsardzību.

4.2 Mežsaimniecības un lauksaimniecības attīstības teritorijas

Īnčukalna novadā meži aizņem lielāko daļu novada teritorijas, 63% no kopējās novada teritorijas. Mežos atrodas vairāki mikroliegumi, kas sekmē bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un aizsardzību. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un meža platībās ar dabas aizsardzības atzīmēm galvenā funkcija ir dabas vides aizsardzība.

Lauksaimniecības zemes novadā aizņem tikai 15% no kopējās novada teritorijas. Pēc Valsts augu aizsardzības dienesta datiem, novērtējot lauksaimniecībā izmantojamo zemju augšņu agroķīmiskās īpašības pēc lauku saimniecību pasūtījuma un veicot augsnes minerālā slāpekļa monitoringu īpaši jutīgās teritorijās (nosakot nitrātu un amonija slāpekļa saturu)” pēc 2010. gadā veiktajiem pētījumiem Īnčukalna novadā kalpošana nepieciešama 74,8 ha, ļoti zems fosfora saturs ir 48,3 ha un ļoti zems kālija saturs 61 ha (*skatīt 9.tabulā*).

9. tabula. Augšņu raksturojums Īnčukalna novadā¹⁰

Novads	ha	Kalpojamās augsnes					
Inčukalna (2010. g.)	143,8	ha	%	CaCO ₃ t	t.sk. nepiec. pamatkalpošana		
					ha	%	CaCO ₃ t
		114,4	79,5	454,4	74,8	52	338,5
		Platības (%) ar					

¹⁰ Valsts augu aizsardzības dienests. Augsnes monitoringa rezultāti 2010. g.

		nepietiekošu org. vielu saturu		ar ļoti zemu un zemu fosfora saturu		ar ļoti zemu un zemu kālija saturu	
		ha	%	ha	%	ha	%
		-	-	48,3	33,6	61	42,4

Inčukalna novada teritorijā, novada robežās ir noteikta kā īpaši jūtīga teritorija uz kuru attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem.¹¹

Novada teritorijā sastopama tādi invazīvi augi, kā latvāņi. Pēc Valsts augu aizsardzības dienesta datiem (2009. gada uzmērīšana) Inčukalna novadā ar latvāņu audzēm klātas ir 2,4 ha lielas platības. Latvāņi ir augi, kas samazina ainavu vizuālo vērtību un ir bīstami cilvēku veselībai, radot smagus apdegumus uz ādas.

Novada teritorijā ir aizliegts audzēt ģenētiski modificētos kultūraugus. To nosaka Inčukalna novada domes saistošie noteikumi Nr. 21/2010 „Par grozījumiem Inčukalna novada domes saistošajos noteikumos Nr. 12/2010 „Ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanas ierobežojumi Inčukalna novada administratīvajā teritorijā” (2010.20.10), ģenētiski modificētos kultūraugus aizliegts audzēt piecus gadus.

Teritorijas plānojuma risinājumi

- ✓ Lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstības teritorijas noteiktas kā „Lauksaimniecības teritorijas (L)” un „Mežu teritorijas (M)”.
- ✓ „Lauksaimniecības teritorijās (L)” atļauta elastīga un daudzveidīga izmantošana, kurā līdztekus tradicionālajai lauksaimnieciskajai izmantošanai un viensētu apbūvei, atļauts veidot arī vispārīgās un vieglās ražošanas uzņēmumus, pakalpojumu objektus, tūrisma mītnes u.c. Mežsaimnieciskā izmantošana un derīgo izrakteņu ieguve iespējama, veicot zemes lietošanas kategorijas maiņu, ja tas nav pretrunā ar Teritorijas izmantošanas apbūves noteikumu kritērijiem.
- ✓ Mežu teritorijas (M)”, līdztekus mežsaimnieciskai izmantošanai, atļauta arī ar tūrismu un rekreāciju saistītu ēku būvniecība. Savrupmājas būvniecība atļauta tikai privātajos mežos un saskaņojot ar VMD Rīgas virsmežniecību. Lauksaimnieciskā izmantošana un derīgo izrakteņu ieguve iespējama, veicot zemes lietošanas kategorijas maiņu, ja tas nav pretrunā ar Teritorijas izmantošanas apbūves noteikumu kritērijiem.

4.3 Dabas resursu izmantošanas teritorijas

Pēc LVĢMC datiem, novada teritorijā atrodas 28 būvmateriālu derīgo izrakteņu atradnes un prognožu laukumi, 9 kūdras atradnes un viena pazemes ūdens atradne. Tiek izmantotas 12 derīgo izrakteņu atradnes (*skatīt 10.tabulā*). Atradņu izstrāde jāveic atbilstoši normatīvo aktu prasībām, pēc derīgo izrakteņu ieguves izbeigšanas jāveic teritorijas rekultivācija.

10. tabula. Apzinātās derīgo izrakteņu atradnes un prognozēto krājumu laukumi¹²

Nr. p.k	Nosaukums	Atrašanās vieta	Derīgā izrakteņa veids	Krājumi, tūkst.m ³			Gads ¹³	Derīgā izrakteņa izmantošana
				izpētītie	novērtētie	prognozētie		
				A	N	P		
1.	Silciems II	Inčukalna	smilts	239,53	-	-	2008	Būvniecībai, ceļu

¹¹ MK Nr.33 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem” (2011.11.01).

¹² LVĢMC datu bāze „Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrs”.

¹³ jaunākie dati par krājumu atlikumiem katram izrakteni attiecīgā gada 1. janvārī

		novads						būvei
2.	Lorupe III-VI iecirknis	Inčukalna novads, Siguldas novads, Allažu pagasts	smilts	432,84	43,9	21 800,00 (1986.g.)	2011	Būvniecībai, ceļu būvei
3.	Lorupe III-VI iecirknis	Inčukalna novads, Siguldas novads, Allažu pagasts	smilts - grants	75,73	661,1	1 628,56 (1965.g.)	2011	Būvniecībai, ceļu būvei
4.	Lorupe III-VI iecirknis	Inčukalna novads, Siguldas novads, Allažu pagasts	smilts - grants, smilts	902,84	705	-	2000	Būvniecībai, ceļu būvei
5.	Garkalne - smilts-grants, smilts	Inčukalna novads, Garkalnes novads	smilts - grants	2 618,21	-	800, 00 (1986. g.)	2011	Būvniecībai
6.	Garkalne - smilts-grants, smilts	Inčukalna novads, Garkalnes novads	smilts	4 172,06	-	-	2011	Būvniecībai, silikātizstrādāju miem
7.	Silciems - 1978.g,	Inčukalna novads	smilts	722,6	-	-	1978	Būvniecībai, ceļu būvei
8.	Kalnabranti (Dižbajāri)	Inčukalna novads	smilts	21,17	-	-	2008	Būvniecībai, ceļu būvei
9.	Kalnabranti (Dižbajāri)	Inčukalna novads	smilts - grants	118,18	-	-	2008	Ceļu būvei
10.	Dižbajāri	Inčukalna novads	smilts	35,91	-	-	2005	Būvniecībai
11.	Dižbajāri	Inčukalna novads	smilts - grants	50,59	-	-	2005	Būvniecībai
12.	Laugas	Inčukalna novads, Allažu pagasts	kūdra	2 450,36	-	-	2011	Pakaiši, enerģētika

Teritorijas plānojuma risinājumi

- ✓ Efektīva novada dabas resursu izmantošana ir jāsabalansē ar dabas daudzveidības un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu.
- ✓ Kā „Rūpniecības apbūves teritorijas - derīgo izrakteņu ieguves teritorijas R-1” noteiktas tikai jau darbojošos karjeru teritorijas, kā arī derīgo izrakteņu atradņu teritorijas, kurām veikta detalizēta izpēta un saņemtas derīgo izrakteņu ieguves licences/pases.
- ✓ Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikti nosacījumi, kurus izpildot derīgo izrakteņu ieguve atļauta arī „Lauksaimniecības teritorijās (L)” un „Mežu teritorijās (M)”.

4.4 Blīvās apbūves teritorijas

Inčukalna novada apdzīvojuma struktūru veido Vangažu pilsēta, Inčukalna pagasta ciemi (tajā skaitā vasarnīcu un dārzkopības kooperatīvu ciemi) un lauku teritorijas apbūves teritorijas (tajā skaitā viensētas un viensētu grupas).

Izvērtējot vēsturiski izveidojušos apdzīvojuma telpisko struktūru, iedzīvotāju skaitu, apbūves struktūru un sociālās infrastruktūras nodrošinājumu, iedzīvotāju skaita un saimnieciskās darbības prognožu perspektīvas, teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartēs teritorijas robežas noteiktas Vangažu pilsētai un 7 Inčukalna pagasta ciemiem - Inčukalns, Gauja, Krustiņi, Griķi, Meža miers, Eglupe un Kļavas. Teritorijas plānojumā iekļauti sekojoši priekšlikumi pilsētas un ciemu teritoriju robežu izmaiņām¹⁴:

Vangaži	Vēsturisko robežu saglabāšana, papildus pievienojot Inčukalna pagasta lauku teritorijā blakus esošās blīvas apbūves teritorijas, kas funkcionāli jau ir saistītas ar pilsētu (kopīga tehniskā infrastruktūra - ceļi un ielas, inženierkomunikācijas).
Inčukalns	Neliela ciema teritorijas robežas samazināšana, izslēdzot no ciema teritorijas daļu teritorijas aiz autoceļa P10 Inčukalns - Ropaži - Ikšķile (līdz pašvaldības ceļam).
Gauja	Vēsturisko robežu saglabāšana, papildus iekļaujot ciema teritorijā Gaujas nacionālā parka neitrālajā zonā esošās teritorijas, kas iepriekšējā plānošanas periodā noteiktas kā blīvas jauktas apbūves teritorijas (J).
Krustiņi	Vēsturisko robežu saglabāšana.
Griķi	Ciema teritorijas robežu samazināšanu līdz maģistrālajam gāzes vadam.
Meža miers	Ciema teritorijas robežu samazināšanu, izslēdzot no ciema robežām iepriekšējā plānošanas periodā nepamatoti noteiktās mežu teritorijas.
Eglupe	Vēsturisko robežu saglabāšana.
Kļavas	Vēsturisko robežu saglabāšana.

Teritorijas plānojuma risinājumi

- ✓ Spēkā esošajā teritorijas plānojumā noteiktās pilsētas un ciemu teritoriju robežas ir pārskatītas un precizētas, atbilstoši aktuālajai situācijai un 12 gadu plānošanas perioda perspektīvai, izslēdzot nepamatoti iekļautās lielās lauksaimniecības zemju un mežu teritorijas, kurās bija plānota jaunas blīvas apbūves veidošanās, kā arī ārpus pilsētas un ciemu centru teritorijām tiek plānotas nevis blīvās „Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorijas (DzS)”, bet „Lauksaimniecības teritorijas ar atļautām mazākām jaunveidojamajām zemes vienībām (L-1)” vai „Lauksaimniecības teritorijas (L)”.
- ✓ Izslēgtas spēkā esošā teritorijas plānojumā noteiktās plānotās blīvās dzīvojamās apbūves teritorijas (galvenokārt mežaparka apbūves) pašvaldības lauku teritorijā, izņemot tās, kurās ir uzsākta apbūve vai citas darbības.
- ✓ Teritorijas plānojumā atsevišķi tiek noteikts funkcionālais zonējums Vangažu pilsētai, ciemiem un citām urbanizētām vietām un lauku teritorijai, nosakot zonējumu veidus – „Savrupmāju dzīvojamās apbūves” (DzS, DzS-1 – retinātas savrupmāju apbūves teritorijas, DzS-2 - savrupmāju blīvas apbūves teritorijas („Romantika” Vangažos), DzS-3 – mežaparka apbūves teritorijas), „Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas” (DzM), „Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas” (DzV, DzV-1 – plānotās Vangažu pilsētā), „Jauktas

¹⁴ Salīdzinoši ar spēkā esošo teritorijas plānojumu

apbūves teritorijas" (J), „Publiskās apbūves teritorijas”, „Rūpniecības apbūves teritorijas” (R, R-1 - derīgo izrakteņu ieguves teritorijas), „Tehniskās apbūves teritorijas” (Ta), „Transporta infrastruktūras teritorijas” (Tr) un teritorijas, kur apbūve nav galvenais izmantošanas veids – „Lauksaimniecības teritorijas” (L, L-1 - lauksaimniecības teritorijas ar atļautām mazākām jaunveidojamajām zemes vienībām, L-2 - mazdārziņu teritorijas), „Mežu teritorijas” (M, M-1 – meža aizsargjosla ap Vangažu pilsētu), „Ūdeņu teritorijas” (Ū) un „Dabas un apstādījumu teritorijas” (DA, DA-1 – kapsētu teritorijas).

- ✓ Teritorijas plānojumā paredzēti risinājumi inženierkomunikāciju būvniecībai, rekonstrukcijai un ekspluatācijai, t.sk., ūdens apgādes un kanalizācijas sistēmu ierīkošanai. Jaunveidojamajām apbūves teritorijām, obligāti jāparedz pieslēgšanās esošajiem centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem, ja tas ir tehniski iespējams un/vai maģistrālie ūdensvada kanalizācija tīkli ir izbūvēti pa apbūves teritorijai pieguļošo ielu, vai arī jāizbūvē savas vides aizsardzības prasībām atbilstošas notekūdeņu ietaises (centralizētas vai decentralizētas, atkarībā no apbūves gabalu skaita).
- ✓ Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikta detalizēta katras funkcionālās zonas atļautā izmantošana, jaunveidojamās zemes vienības minimālā platība un apbūves parametri – maksimālais apbūves blīvums, maksimālā apbūves intensitāte, minimālā brīvā teritorija, atļautais stāvu skaits un maksimālais būvju augstums.
- ✓ Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikts, ka DzS-2 teritorijās („Romantika” Vangažos) uz esošajām zemes vienībām, kas ir mazākas par TIAN noteiktajām minimālajām platībām, atļauta tikai dārza māju un mazēku būvniecība.

4.5 Īpašās plānošanas teritorijas

Kā īpašas plānošanas teritorija jāmin SIA „Vexoil” naftas bāze Meža mierā, AS „Latvijas gāze” Inčukalna pazemes gāzes krātuves urbumi, piesārņotās Dienvidu gudrona dīķa (šobrīd notiek sanācijas darbi) un Ziemeļu gudrona dīķa (vēl aizvien tiek meklēts labākais risinājums, kā atbrīvot pazemes ūdeņus no bīstamā piesārņojuma) teritorijas.

Teritorijas plānojuma risinājumi

- ✓ Teritorijas plānojumā noteiktas riska vietas un problēmvietas.
- ✓ Piesārņotās Dienvidu un Ziemeļu gudrona dīķu teritorijas noteiktas kā rekultivējamās teritorijas. Dienvidu gudrona dīķu teritorija pēc sanācijas plānota kā „Tehniskās apbūves teritorija (Ta)” - atkritumu šķirošanas laukuma izveidei.
- ✓ 300 m attālumā no SIA „Vestoil” naftas bāzes teritorijas robežas nav atļauts izvietot dzīvojamo apbūvi, sabiedriska rakstura objektus, tajā skaitā izglītības un veselības aizsardzības iestādes, sporta, rekreācijas un kultūras objektus, 100 m zonā nav atļauta apmežošana.
- ✓ Noteiktas 300 m un 100 m drošības aizsargjoslas ap Inčukalna pazemes gāzes krātuves urbumiem.
- ✓ Plānojot atsevišķu objektu būvniecību vai atsevišķu saimniecisko darbību veikšanu, kuru īstenošana var izraisīt tiešas vai netiešas pārmaiņas videi, pirms to uzsākšanas, ir jāveic sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

5. TERITORIJAS PLĀNOJUMS UN AR TO SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS

Pašvaldības un dabas teritoriju izmantošanas priekšnoteikumi, dabas resursu apsaimniekošanas un saglabāšanas noteikumi tiek definēti Inčukalna novada teritorijas plānojumā 2013. – 2024. gadam. Teritorijas plānojumā galvenokārt tiek ņemta vērā kvalitatīvas dzīves vides attīstība, dabas un vides saglabāšana, kas ietver bioloģiskās daudzveidības aizsardzību un saglabāšanu. Teritorijas plānojumā 2013. - 2024. gadam ir noteikta zemes vienību plānotā (atļautā) izmantošana un aprobežojumi. Tā kā teritorijas plānojums ir daudzpusīgs dokuments, tajā piedāvātās plānotās darbības iespējams var atstāt gan pozitīvu, gan negatīvu ietekmi kādā konkrētā teritorijā.

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi detalizētāk nosaka:

- ✓ vispārīgos teritorijas izmantošanas noteikumus visai novada teritorijai;
- ✓ atsevišķu teritoriju apbūves un izmantošanas noteikumus, nosakot katram apbūves veidam (zonējumam) savus;
- ✓ apbūves rādītājus un aprobežojumus;
- ✓ aizsargjoslu prasības;
- ✓ lokālplānojumu un detālplānojumu izstrādes prasības.

Vides problēmas var rasties atsevišķās teritorijas plānojuma paredzētajās saimnieciskajās aktivitātēs, kurām būtu jāpievērš uzmanība no dabas aizsardzības viedokļa:

- ✓ plānotās saimnieciskās darbības – derīgo izrakteņu ieguves un apmežošanas sabalansēšana ar dabas aizsardzības interesēm;
- ✓ esošo blīvi apdzīvoto vietu apsaimniekošana, jaunu apbūves teritoriju veidošanās;
- ✓ kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmas efektivitātes paaugstināšana;
- ✓ pamesto un neapsaimniekoto urbumu konkretizēšana, apzināšana un tamponēšana;
- ✓ potenciāli piesārņoto vietu apsekošana un rekultivācija;
- ✓ tūrisma infrastruktūras attīstība;
- ✓ sabiedrības izglītošana par videi draudzīgu rīcību un resursu apsaimniekošanu.

6. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

6.1 Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

Vides aizsardzības jomā starptautiskie mērķi tiek iekļauti starpvalstu konvencijās un Eiropas Savienības direktīvās.

<u>Konvencija „Par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem” jeb Orhūsas konvencija.</u>	Konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs. Latvija ratificējusi 2002.gadā. Konvenciju pieņēma Orhūsā, 25.06.1998.g.
<u>Konvencija par bioloģisko daudzveidību jeb Riodežaneiro konvencija (1992.).</u>	Konvencijas uzdevumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un ilgtspējīgas attīstības nodrošināšana. Galvenais uzdevums dalībvalstīm ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un tās ilgtspējīgas izmantošanas jautājumu integrēšana jau esošajās valsts stratēģijās, plānos un programmās un nepieciešamo stratēģiju un citu dokumentu izstrādāšana. Latvija ratificēja 1995. gadā.
<u>Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību jeb Bernes konvencija (1979.).</u>	Konvencijas mērķi ir aizsargāt savvaļas floru un faunu, to dabiskās dzīvotnes, īpaši sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība. Īpaši akcentēta apdraudēto un izzūdošo sugu aizsardzība.
<u>Konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību jeb Bonnas konvencija (1979.).</u>	Šī konvencija deklarē migrējošo sugu saglabāšanas nozīmīgumu un šim mērķim lietojamo pasākumu saskaņošanu starp areāla valstīm, un, kur tas ir iespējams un ir mērķtiecīgi, sevišķu uzmanību veltījot tām migrējošām sugām, kuru aizsardzības statuss ir nelabvēlīgs, kā arī veicot individuālā kārtā vai sadarbībā atbilstošus pasākumus, kas nepieciešami šādu sugu vai to dzīves vides saglabāšanai.
<u>ES Padomes direktīva 79/409/EEK (02.04.1979.) Par savvaļas putnu aizsardzību jeb Putnu direktīva.</u>	Direktīvas mērķis ir aizsargāt, pārzināt un uzraudzīt putnu sugas, putnu sugu dzīvotņu daudzveidību un teritoriju, kā arī noteikt to izmantošanas normas. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai skaitliski uzturētu putnu sugu populācijas tādā līmenī, kas pirmkārt atbilst ekoloģijas, zinātnes un kultūras prasībām, tajā pašā laikā ņemot vērā saimnieciskās un rekreatīvās prasības, lai tuvinātu šo sugu populācijas minētajam līmenim.
<u>Padomes direktīva 92/43/EEK „Par dabisko biotopu un savvaļas dzīvnieku un augu aizsardzību” jeb Biotopu direktīva.</u>	Tās pamatā ir vienota Eiropas ekoloģiskā tīkla <i>NATURA 2000</i> izveidošana, veicinot izpēti un zinātniskos darbus. Direktīvas mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, veicot dabisko biotopu, faunas un floras aizsardzību. EP direktīvas attiecināmas uz 5 Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamiem biotopu tipiem, 1 augu, 18 putnu, 5 zīdītājdzīvnieku, 2 abinieku un 2 kukaiņu sugām.
<u>Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva</u>	Mērķis ir aizsargāt un uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu ekosistēmu stāvokli un veicināt ilgtspējīgu ūdeņu lietošanu,

<u>2000/60/EK</u> <u>struktūrdirektīva (23.10.2000.)</u>	<u>Ūdeņu</u> <u>ieviešot integrētu upju baseinu apsaimniekošanas procesu.</u>

6.2 Nacionālie vides aizsardzības mērķi

Nacionālajā vides un dabas aizsardzības likumdošanā tiek iestrādāti starptautiskie vides aizsardzības mērķi.

<u>Vides politikas pamatnostādnes 2009. – 2015. gadam</u>	Vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kurā tiek aprakstīta esošā situācija, noteikti vides politikas mērķi, risināmās problēmas, politikas pamatprincipi un politikas rezultāti, kā arī uzdevumi politikas mērķu sasniegšanai.
Vides politikas galvenais mērķis:	nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, realizējot ilgtspējīgas attīstības principus, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdarbību lēmumu pieņemšanā un informēšana par vides stāvokli.
Svarīgākie vides aizsardzības mērķi:	➤ Nodrošināt gaisa kvalitāti saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, iesaistot pašvaldības, komersantus un sabiedrību. Pasākumi mērķa sasniegšanai: - realizēt gaisa kvalitātes uzlabošanas programmas pašvaldībās, novērtēt un uzlabot jau agrāk pašvaldībās īstenoto pasākumu efektivitāti; - rosināt jaunu tehnoloģiju ieviešanu un resursu racionālu izmantošanu; - samazināt iedzīvotāju neapmierinātību ar gaisa kvalitāti informējot par gaisa kvalitātes jautājumiem un katra iedzīvotāja iespējām samazināt gaisa piesārņojumu; - sabiedrību nodrošināt ar informāciju par vides troksni un paredzamajiem pasākumiem trokšņa samazināšanai, u. c. pasākumi. ➤ Nodrošināt ūdens kvalitāti atbilstoši normatīvo aktu prasībām, samazināt iekšējo ūdeņu eutrofikāciju, sniegt ūdenssaimniecības pakalpojumus un nodrošinot to kvalitāti. Pasākumi mērķa sasniegšanai: - turpināt realizēt pasākumus komunālo notekūdeņu un bīstamo vielu radītā virszemes ūdeņu piesārņojuma samazināšanai, tai skaitā sakārtojot notekūdeņu apsaimniekošanu attiecībā uz apdzīvotām vietām; - īstenot barības elementu noplūdes samazināšanas pasākumus īpaši jutīgajās teritorijās, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem, veicināt labas lauksaimniecības prakses nosacījumu ievērošanu visā Latvija teritorijā; - sekmēt starptautisko sadarbību pārrobežu upju baseinos; - sagatavot vispārīglītojošu informāciju par ūdens taupīšanas iespējām; - kvalitatīva dzeramā ūdens nodrošināšana, un novecojušās ūdenssaimniecības infrastruktūras uzlabošanu, lai mazinātu ūdens zudumus no tīkliem, u. c. pasākumi. ➤ Nodrošināt zemes resursu ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību, veicinot ilgtspējīga patēriņa un ražošanas principa realizēšanu. Pasākumi mērķa sasniegšanai:

	- sabiedrības informēšana par dabas resursiem un to izmantošanas iespējām, kā arī ģeoloģiskajiem procesiem, kas norisinās mūsdienās; - piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistra aktualizēšana un tā izmantošana teritorijas plānošanas procesā; - veicināt sadarbību starp komersantiem, valsts iestādēm un pašvaldībām, kas vērsta uz rūpniecisko avāriju risku samazināšanu, vides un cilvēku drošības palielināšanu; - veidot sadzīves atkritumu šķirošanas un dalītas savākšanas sistēmas visos atkritumu apsaimniekošanas reģionos un noorganizēt atkritumu savākšanas pakalpojumu pieejamību; - izvērtēt ekonomisko instrumentu nepieciešamību, kas sekmētu notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu, u. c. pasākumi.
	➤ Nodrošināt dabas aizsardzības un saimniecisko interešu līdzsvarotību. Pasākumi mērķa sasniegšanai: - nodrošināt ĪADT apsaimniekošanu (veicināt pašvaldību iesaistīšanos ĪADT apsaimniekošanā, veidojot valsts un privāto partnerību, kā arī sekmējot biedrību un nodibinājumu līdzdalību, ĪADT apsaimniekošanā); - palielināt sabiedrības izpratni par dabas vērtībām, u. c. pasākumi.
	➤ Nodrošināt Latvijas investīcijas globālo klimata pārmaiņu novēršanā, nodrošinot vides aizsardzības un ekonomisko interešu līdzsvarotību. Pasākumi mērķa sasniegšanai: - veikt sabiedrības informēšanu par klimata pārmaiņām un sabiedrības līdzdalības palielināšanu, veicināt iniciatīvu lokālā līmenī; - sekmēt daudzdzīvokļu ēku renovāciju atbilstoši energoauditu rezultātiem, u. c. pasākumi.
<u>„Vides aizsardzības politikas plāns Latvijai” (1995. gads)</u>	Politikas dokuments, uz kura pamata ir noteiktas prioritātes šobrīd realizētajai vides politikai. Vides politikas plāns nosaka, ka teritorijas plānošana ir vides aizsardzības politikas īstenošanas līdzeklis, ar kura palīdzību iespējams regulēt sabiedrības mijiedarbību ar vidi, izvirzīt nosacījumus un prasības atsevišķu vides aizsardzības problēmu risināšanai. Teritoriālā plānošana veic preventīvās vides aizsardzības funkcijas.
<u>Vides monitoringa programma 2009. – 2012. gadam</u>	Nosaka kārtību, kādā veicams vides monitoringa. Vides monitoringa programma sastāv no sekojošām četrām programmām: - Gaisa monitoringa programma; - Ūdeņu monitoringa programma; - Zemes monitoringa programma; - Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma.
<u>Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma</u>	Programmas uzdevums Latvijā ir sekmēt dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu reizē aizsargājot dabu. Vadīt dabas aizsardzības darbu no valdības līmeņa līdz pašvaldībām un iedzīvotājiem. Nodrošināt Latvijas starptautisko saistību izpildi, palīdzēt ārvalstu un vietējiem uzņēmējiem saskaņot prioritātes investīcijām un tehniskās palīdzības projektiem.
<u>Svarīgākie likumi un Ministru kabineta noteikumi, kuru realizācija</u>	1. “Aizsargjoslu likums” (05.02.1997), ar grozījumiem (13.10.2011.); 2. "Atkritumu apsaimniekošanas likums" (28.10.2010.) ar grozījumiem (01.01.2011.);

nodrošina vides un dabas aizsardzības pasākumu ievērošanu līmenī ir:

3. „Dabas resursu nodokļa likums” (15.12.2005.) ar grozījumiem (16.12.2010.);
4. Ministru kabineta 2002.gada 20.augusta noteikumi Nr.379 "Kārtība, kādā novēršama, ierobežojama un kontrolējama gaisu piesārņojošo vielu emisija no stacionāriem piesārņojuma avotiem", ar grozījumiem (30.12.2011.);
5. Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums", ar grozījumiem (10.11.2009.);
6. Likums „Par piesārņojumu” (15.03.2001.), ar grozījumiem (14.07.2011.);
7. „Ūdens apsaimniekošanas likums” (12.09.2002.) ar grozījumiem (03.03.2011.);
8. Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumi Nr.858 "Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību", ar grozījumiem (11.08.2009.);
9. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (02.03.1993.), ar grozījumiem (28.04.2011.);
10. Ministru kabineta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (16.03.2010.);
11. Ministru kabineta noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” (12.03.2002.), ar grozījumiem (22.12.2009.);
12. „Sugu un biotopu aizsardzības likums” (16.03.2000), ar grozījumiem (15.12.2011.);
13. Ministru kabineta noteikumi Nr.281 „Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas” (24.04.2007.), ar grozījumiem (02.03.2010.);
14. „Meža likums” (24.02.2000.), ar grozījumiem (13.10.2011.);
15. „Tūrisma likums” (17.09.1998.), ar grozījumiem (10.12.2009.);
16. Gaujas nacionālā parka likums (01.01.2011.);
17. Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumi Nr.940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”;
18. Ministru kabineta 2012.gada 2.maija noteikumi Nr.317 „Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
19. Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

7.1 Tiešās un netiešās ietekmes

7.1.1 Tiešās ietekmes

Īstenojot teritorijas plānojumā paredzētās darbības, tiešo ietekmi uz vidi radīs zemes lietojuma veida maiņa. Izveidojot jaunu apbūvi, infrastruktūru, derīgo izrakteņu ieguves vietas, jāizvērtē to ietekme uz vidi tiešā un attālākā tuvumā. Pēc teritorijas izmantošanas jāveic tās sakopšana un rekultivācija.

Slodzi uz vidi var radīt apdzīvoto vietu attīstība un jaunu objektu būvniecība, ja līdz ar ēku būvniecību netiek sakārtota ceļu infrastruktūra un uzlabota inženierkomunikāciju efektivitāte. Vangažu pilsētā un novada ciemos veidosies perspektīvās apbūves teritorijas, tajās koncentrēsies dzīvojamā apbūve, pakalpojumu un darījumu uzņēmumi, sabiedriskās iestādes un ražošanas objekti. Inčukalna novadā ir vairāki ciemi, kuros nav pieejama centralizēta ūdensapgāde un notekūdeņu savākšana, kas nākotnē attīstoties būvniecībai var negatīvi ietekmēt vidi, ja netiks izveidotas vides aizsardzības prasībām atbilstošas inženierkomunikācijas. Kā pozitīvs faktors jāatzīmē, ka novada teritorijā tiek realizēts ERAF līdzfinansētais ūdenssaimniecības attīstības projekts, kura ietvaros tiek rekonstruēti ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli, tajā skaitā izveidoti trīs jauni dziļurbumi, notiek jaunas notekūdeņu attīrīšanas ietaises būvniecības Vangažu pilsētā. Būtisks notekūdeņu pieaugums tuvākajā nākotnē netiek prognozēts, jo tuvākajā nākotnē būtiski ir nevis palielināt, bet saglabāt esošo iedzīvotāju skaita un būvniecības aktivitātes. Lai samazinātu tiešās ietekmes uz vidi, svarīgi ir pēc iespējas vairāk pieslēgt jaunus patērētājus centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem, izveidot un sakārtot ūdenssaimniecības mazajos novada ciemos.

Novada teritorijas plānojums neparedz lielas jaunas ražošanas, satiksmes infrastruktūras būves salīdzinoši ar situāciju spēkā esošajā teritorijas plānojumā (tiek paredzēta tikai A2 un A3 autoceļu posmu rekonstrukcija, esošo ražošanas teritoriju paplašināšana, lai pilnvērtīgi izmantotu izbūvēto infrastruktūru), līdz ar to ietekmes saistībā ar jaunā novada teritorijas plānojuma apstiprināšanu, nav mērāmas kā liela apjoma.

Grafiskajā daļā tiek precizētas Vangažu pilsētas un Inčukalna pagasta esošās ciemu robežas (dažu ciemu robežas tiek samazinātas, *detalizētāk skatīt 4.4. apakšpunktā*) un funkcionālais zonējums gan blīvi apdzīvotās vietās, gan lauku teritorijā. Lai pēc iespējas mazinātu zemes izmantošanas veidu maiņas un konkrētu objektu (dzīvojamās apbūves, ražošanas, inženierkomunikāciju u.c.) tiešās ietekmes uz vides kvalitāti, ļoti svarīgi ir ievērot un kontrolēt pašvaldības Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus iekļautos aizliegumus, ierobežojumus un nosacījumus dažādu teritoriju izmantošanai un atļautās apbūves un labiekārtojuma veidošanai.

7.1.2 Netiešās ietekmes

Netiešās ietekmes veidojas savstarpēji iedarbojoties videi un tiešajām ietekmēm.

Novadā ir vairāki priekšnosacījumi tūrisma attīstībai un līdz ar to tūristu skaita pieaugumam. Apmeklētāju skaita pieaugums potenciālajās apskates vietās var veicināt gan antropogēnās slodzes palielināšanos, gan apkārtējās vides sakopšanu un piemērotas infrastruktūras izveidi.

Zemes lietošanas veida maiņa meža zemēs var ietekmēt virszemes noteces režīma izmaiņas. Būvējot jaunas teritorijas un veicot zemes lietošanas veida maiņu vai atmežošanu, tiek samazinātas dabas pamatnes un savvaļas sugu dzīvotņu platības. Būvniecības procesā radītās zemes vibrācijas, troksnis un putekļu piesārņojums var ietekmēt jūtīgu sugu dzīvotnes. Būvējot ēkas uz esošiem pamatiem un neapņūstot jaunas teritorijas, ietekme uz vidi tiek vērtēta kā maznozīmīga.

7.2 Īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes

7.2.1 Īslaicīgās ietekmes

Īslaicīgu ietekmi uz apkārtējo vidi teritorijas plānojuma ietvaros galvenokārt var radīt paredzētās darbības ēku, ceļu un inženierkomunikāciju būvniecības laikā. Būvniecības procesu laikā tiek radīti īslaicīgi traucējumi - troksnis, zemsedzes bojājumi, atkritumi un putekļu izkliede. Lielākoties šie faktori tiek likvidēti līdz ar celtniecības darbu pabeigšanu. Iznīcinot zemsedzi jāņem vērā vai netiek iznīcināti vērtīgi biotopi un sugas. Būvniecības laikā izmantojot ķīmiskas vielas, jānodrošina darba drošības apstākļi, lai netiktu piesārņota augsnes virskārta un līdz ar to arī gruntsūdeņi. Teritorijas piesārņošana ar naftas produktiem iespējama autoceļu A2 un A3 rekonstrukcijas laikā. Veicot autoceļu rekonstrukciju, nepieciešams papildus pievērst uzmanību, lai būvniecības laikā izmantotās ķīmiskās izejvielas nepiesārņo gruntsūdeņus, kā arī netiek iznīcināti vērtīgi biotopi.

Par nelielu īslaicīgu ietekmi uz vidi novada teritorijā var uzskatīt apmeklētāju skaita sezonālās svārstības, kas rodas pateicoties tūrismam un aktīvajai atpūtai pie Gaujas upes, līdz ar to pašvaldībai aktīvajā tūrisma sezonā papildus jāizvieto atkritumu savākšanas tvertnes visvairāk tūristu iecienītajās atpūtas vietās.

7.2.1 Ilglaicīgās ietekmes

Ilglaicīgu ietekmi uz vidi var radīt zemes lietošanas veida maiņa no viena zemes lietojuma mērķa uz citu lietojuma mērķi. Pie ilglaicīgām ietekmēm uzskatāmas būves, ceļi, virszemes inženierkomunikācijas un ražošanas objekti novada teritorijā. Intensīva lauksaimniecības zemju izmantošana, derīgo izrakteņu karjeru izveide mežu un lauksaimniecības teritorijās arī rada ilglaicīgu ietekmi uz vidi.

Svarīgi ir izpildīt teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos izvirzītos nosacījumus, ka pašvaldība un atbildīgās institūcijas, pirms zemes lietošanas mērķa maiņas vai atmežošanas atļaujas izsniegšanas, izanalizē katru atsevišķu gadījumu un iespējamo ietekmi uz vidi, kā arī tiek ievēroti īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana	Iespējamās ietekmes	Ieteikumi šo iespējamo ietekmju mazināšanai
Mežu teritorijas ✓ Meža zemju atmežošana; ✓ apbūve, dabas tūrisma infrastruktūras objekti; ✓ derīgo izrakteņu ieguve; ✓ lauksaimnieciska izmantošana.	✓ Mainās ainava; ✓ mainās biotopi; ✓ augu sugu sastāva izmaiņas vai iznīcināšana; ✓ īpaši uzmanīgi šīs darbība jāveic ĪADT tuvumā vai buferzonā, lai neietekmētu pašu ĪADT; ✓ samazinās meža teritoriju īpatsvars konkrētajā teritorijā.	✓ Teritorijas plānojumā attēlotas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas, kurās jau notiek ieguve vai kurās ir veikta detalizēta izpēte, nosakot šīs teritorijas kā perspektīvas derīgo izrakteņu ieguvei; ✓ derīgo izrakteņu ieguve jāveic atbilstoši normatīvo aktu prasībām; ✓ pirms darbu uzsākšanas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tuvumā vai to robežās, ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums uz NATURA 2000 teritoriju (saskaņā ar 2006.gada 6.jūnija MK noteikumiem Nr.455 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)“); ✓ pirms darbu uzsākšanas, jākonsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi; ✓ neveicināt vērtīgo lauksaimniecības zemju un ainaviski vērtīgo teritorijās apmežošanu.
✓ Lauksaimniecības	✓ Mainās ainava;	✓ Atbalstīt zemnieku interesi par

Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana	Iespējamās ietekmes	Ieteikumi šo iespējamo ietekmju mazināšanai
teritorijas zemes lietošanas veida maiņa apbūves teritorijās; ✓ t zemes lietošanas veida maiņa meža zemēs; ✓ zemes lietošanas veida maiņa derīgo izrakteņu teritorijās.	✓ izmaiņas virszemes notecē; ✓ mainās biotopi; ✓ samazinās lauksaimniecības zemju īpatsvars konkrētajā teritorijā.	lauksaimniecību, nodrošinot zemju atbilstošu apsaimniekošanu (atbalstot arī bioloģisko un netradicionālo lauksaimniecību); ✓ lauksaimniecības zemi mainīt uz apbūves zemi tikai tad, ja tam ir pamatota vajadzība, tiek aizpildīti un sakopti „brīvie zemes apbūves gabali”, tādejādi arī tiek sakopta vide; ✓ novada teritorijas plānojumā noteiktas „Lauksaimniecības teritorijas (L1)”, kas ir tālākas perspektīvas apbūves zemes ciemos, kuru galvenā izmantošana ir lauksaimnieciskā darbība un dzīvojamo māju apbūve, bet papildus izmantošana – citu atļauto būvju būvniecība un teritorijas izmantošana; ✓ attīstot apbūvi ņemt vērā arī novada ainaviskās vērtības; ✓ veicot lauksaimnieciskās darbības, ievērot Aizsargjoslu likumā noteiktos virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu platumus un aprobežojumu tajās.
Pilsētas, ciemu un citu urbāno vietu apbūve ✓ Teritorijas plānojums paredz precizēt Vangažu pilsētas un esošo ciemu robežas, pārsvarā samazinot esošās ciemu robežas, Vangažu pilsētai tiek pievienotas jau esošās blīvas apbūves teritorijas Inčukalna pagastā.	✓ Mainās ainava; ✓ iespējams pazemes ūdeņu piesārņojums; ✓ iespējams virszemes ūdeņu piesārņojums; ✓ mainās zemes izmantošanas veids (no lauksaimniecības, mežsaimniecības - apbūves); ✓ palielinās notekūdeņu daudzums un noslodze NAI; ✓ palielinās atkritumu daudzums.	✓ Maksimāli aizpildīt „brīvos” laukumus jau esošās blīvi apdzīvotās vietās; ✓ apbūvēt „nesakārtotas”, pamestas teritorijas/pagalmus, tādejādi sakārtot teritoriju; ✓ jaunās apbūves teritorijas maksimāli pieslēgt kopējam kanalizācijas, ūdensapgādes tīklam; ✓ izsniegt būvatļaujas un izvērtējot detālplānojumus paredzēt ceļu infrastruktūru, pieslēgumus.
Ražošanas objektu apbūve	✓ Mainās ainava; ✓ iespējams pazemes ūdeņu piesārņojums; ✓ iespējams virszemes ūdeņu piesārņojums; ✓ gaisa piesārņojums; ✓ palielinās troksnis; ✓ atkritumu daudzuma palielināšanās;	✓ Jaunas ražošanas zonas veidot jau esošo tuvumā vai „degradēto” teritoriju vietās (tādejādi sakārtojot teritoriju gan vizuāli, gan teritoriāli); ✓ paredzēt pieslēgties kopējam ūdensapgādes un kanalizācijas tīklam; ✓ paredzēt līgumu par atkritumu (arī bīstamo, ja tādi ir) apsaimniekošanu; ✓ jaunas ražošanas teritorijas neveidot blīvi apdzīvoto vietu tuvumā, izglītības iestāžu, rekreācijas teritoriju tiešā tuvumā, ainaviski vērtīgās teritorijās.

Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana	Iespējamās ietekmes	Ieteikumi šo iespējamo ietekmju mazināšanai
	✓ palielinās pieprasījums pēc pazemes ūdeņu/dzeramā ūdens izmantošanas.	
Tūrisma un rekreācijas teritoriju attīstība un infrastruktūras objektu būvniecība	✓ Palielinās tūrisma plūsma konkrētās teritorijās; ✓ palielinās atkritumu daudzums atpūtas vietās; ✓ izteikti sezonāla tūrisma plūsma uz noteiktiem atpūtas, tūrisma objektiem; ✓ palielinās ceļu būves atkritumi to būvniecības laikā; ✓ palielinās noslodze ✓ iespējams virszemes ūdeņu piesārņojums; ✓ iespējamās biotopu izmaiņas; ✓ tūrisma un atpūtnieku skaita palielināšanās vasaras sezonā; ✓ - atpūtnieku atstātu atkritumu daudzuma palielināšanās.	✓ Labiekārtot atpūtas vietas; ✓ izstrādāt atkritumu šķirošanas sistēmu un ieviest ikdienā; ✓ ierīkot labiekārtotas peldvietas; ✓ ierīkot pastaigu takas, informatīvos standus; ✓ veloceliņu izveide pašvaldības teritorijā, paredzot pieslēgumu kaimiņu pašvaldību veloceliņiem, ja tādi ierīkoti; ✓ jāizdod pašvaldību saistošie noteikumi par prasībām atpūtas vietu ierīkošanā, uzturēšanā un apsekošanā; ✓ jābūt skaidri nodefinētiem Gaujas upes piekrastes apsaimniekošanas noteikumiem; ✓ jāņem vērā un jāiestrādā teritorijas plānojumā dabas aizsardzības plāna vadlīnijas, ieteikumi, apsaimniekošanas noteikumi.

7.3 Summārās ietekmes

Kopumā var izdarīt secinājumu, ka ievērojot vides aizsardzības normatīvos aktus un atbildīgo institūciju izvirzītās prasības, Inčukalna novada teritorijas plānojuma 2013. – 2024. gadam īstenošana nepasliktinās novada esošo vides stāvokli.

Atbildīga teritorijas plānojuma realizēšana atstās pozitīvu ietekmi uz vides kvalitāti Inčukalna novadā, jo ir samazinātas plānotās blīvas apbūves teritorijas, Vangažu pilsētas mežos pie Natura 2000 teritorijas - dabas lieguma „Garkalnes meži”, vairs netiek plānota derīgā izrakteņa (grants) ieguve, kā arī ir iekļauti citi nosacījumi dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzībai un tehniskās infrastruktūras efektivitātes paaugstināšanai.

8. IETEKMES UZ VIDI SAMAZINĀŠANAS PASĀKUMI

Lai samazinātu teritorijas plānojumā paredzēto darbību ietekmi uz apkārtējo vidi Inčukalna novada teritorijas plānojums 2013. – 2024. gadam, paredz dažādus pasākumus, kas gan tieši, gan netieši mazinās darbību negatīvo ietekmi uz vidi.

8.1 Plānojumā noteiktās aizsargjoslas

Viens no instrumentiem ietekmes uz vidi un potenciālā riska minimizēšanai ir Latvijas Republikas tiesību aktos noteikto aizsargjoslu prasību ievērošana.

Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartēs „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana” tiek attēlotas visa veida aizsargjoslas, kas attiecas uz Inčukalna novada teritoriju un kuru platums ir lielāks par 10 m, kā arī 10 m virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas Vangažu pilsētas un Inčukalna pagasta ciemu teritorijās, kā arī valsts nozīmes ūdensnoteku aizsargjoslas.

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 3.4.4 apakšnodaļā „Aizsargjoslas” tiek noteikti visi aizsargjoslu veidi (saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, t.i. 11.07.1997. likumu “Aizsargjoslu likums” un atbilstošajām attiecīgo aizsargjoslu noteikšanas metodikām).

Applūstošās teritorijas saskaņā ar Aizsargjoslu likumu noteiktas Gaujas upei, tās attēlotas Grafiskās daļas kartēs. Potenciāli applūstošajās teritorijās jāievēro Aizsargjoslu likuma 37.pantā noteiktie ierobežojumi.

Vides pārskatā netiek uzskaitītas visas aizsargjoslas, jo tās tiek atrunātas Inčukalna novada teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos. Vides pārskatā tiek analizētas šīs aizsargjoslas attiecīgi katrā no tematiskajām apakšnodaļām un kā secinājumi tiek izvērtēta to atbilstība/neatbilstība spēkā esošajai likumdošanai.

Jaunveidojamajiem objektiem visa veida aizsargjoslas ir jānosaka un jāattēlo lokālplānojumos, detālplānojumos, zemes ierīcības projektos un būvprojektos atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

8.2 Plānojumā fiksētie ierobežojumi

Teritorijas plānojumā tiek iekļauti pasākumi, kas paredz vides, dabas un kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību un saglabāšanu.

8.2.1 Teritoriju izmantošanas ierobežojumi īpaši aizsargājamās dabas teritorijās

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos iekļauti sekojoši ierobežojumi:

- ✓ Plānojot būvniecību īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās (ĪADT), ārpus ĪADT neitrālajām zonām, Dabas aizsardzības pārvalde ir tiesīga ierosināt attīstītājam izstrādāt lokālplānojumu vai detālplānojumu.
- ✓ Zemes vienībās, kurās tiek izstrādāts lokālplānojums vai detālplānojums, vai būvprojekts ir jāveic dižkoku un dižakmeņu inventarizācija. Par īpaši aizsargājamu koku vai akmeni uzskatāms jebkurš koks vai akmens, kas atbilst 16.03.2010. MK noteikumos “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” noteiktajiem parametriem vai Gaujas nacionālā parka teritorijā 02.05.2012. MK noteikumu Nr.317 „Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 5.pielikumā noteiktajiem parametriem.
- ✓ Lai nodrošinātu aizsargājamo koku un dižakmeņu saglabāšanu un to apskates iespēju, tiek aizsargāta arī teritorija 10 m rādiusā ap tiem. Šai teritorijā nav pieļaujama apbūve, tā jāattēlo detālplānojumā un jāievēro būvprojekta situācijas plānā (ģenplānā). Pašvaldībai jāslēdz līgumi ar zemes īpašniekiem par dižkoku un dižakmeņu kā izcilu ainavas elementu saglabāšanu.

- ✓ Lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzību, pirms detālplānojuma izstrādes jāveic sugu un biotopu inventarizācija meža zemēs mežaudzēs uz kūdras augsnēm un slapjām minerālaugsnēm, upju aizsargjoslās, un sausieņu tipos mežaudzēs, kuru vecums pārsniedz 50 gadus.
- ✓ Aizsargājamā koka nociršana (novākšana) pieļaujama tikai gadījumos, ja tas kļuvis bīstams - apdraud cilvēku dzīvību un veselību, tuvumā esošās ēkas vai infrastruktūras objektus. Aizsargājamā koka nociršanai nepieciešama Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja.
- ✓ Meža zemes atmežošana vai lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas kategorijas maiņa īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās var tikt veikta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, saņemot Dabas aizsardzības pārvaldes rakstveida atļauju.

8.2.2 Ierobežojumi lauksaimniecības zemju izmantošanai

- ✓ Lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas veida maiņa veicama normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Meliorētajās lauksaimniecības zemēs zemes lietošanas veida maiņa jāsaņem ar VAS Zemkopības ministrijas Nekustamie īpašumi Zemgales reģiona meliorācijas nodaļu.
- ✓ Minimālā jaunveidojamo lauksaimniecības zemju vienību platība - 2 ha, bet atļauta esošo ēku vai būvju ar pagalmu atdalīšana no pārējās zemes vienības, neievērojot minimālo platību. L-1 teritorijā – 0,5 ha.
- ✓ No jauna būvējamo cūku vai mājpūtņu intensīvās audzēšanas kompleksu minimālais attālums līdz Vangažu pilsētas vai ciema teritorijas robežai - 3 km.
- ✓ Ierīkojot dīķus un citas mākslīgās ūdenstilpes ar platību virs 0,1 ha ir jāizstrādā būvprojekts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
- ✓ Lai novērstu pārpurvošanos un gruntsūdeņu līmeņa celšanos, esošās mākslīgās un dabīgās ūdensnoteces ir obligāti jā saglabā vai jāpārkārto saskaņā ar meliorācijas sistēmas pārkārtošanas projektu, iekļaujot grāvjus un ūdensnoteces vienotā noteces sistēmā. Vismaz reizi 10 gados jāparedz mākslīgo un dabīgo ūdensnoteku pārtīrīšana.

8.2.3 Ierobežojumi meža zemju izmantošanai

- ✓ Mežsaimniecisko darbību īpaši aizsargājamās teritorijās nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie normatīvie akti un dabas aizsardzības plānā noteiktie teritorijas apsaimniekošanas pasākumi.
- ✓ Teritorijas plānojumā attēlota meža aizsargjosla ap Vangažu pilsētu. Šīs aizsargjoslas mērķis ir nodrošināt pilsētas iedzīvotāju atpūtai un veselības uzlabošanai nepieciešamos apstākļus, kā arī lai samazinātu vai kompensētu pilsētas negatīvo ietekmi uz vidi. Aprobežojumus mežu aizsargjoslā ap Vangažu pilsētu regulē Aizsargjoslu likums.
- ✓ Mežu Vangažu pilsētas un ciemu teritorijās galvenais izmantošanas veids ir sociālo un ekoloģisko funkciju nodrošināšana. Pašvaldības īpašumā esošās mežu teritorijas pilsētā un ciemos jā saglabā kā mežaparks - iedzīvotāju atpūtas un rekreācijas teritorija, neparedzot mežistrādi, izņemot kopšanas circes, un apbūvi, izņemot teritorijas labiekārtošanas infrastruktūru.
- ✓ Ap Kļavas, Eglupe un Inčukalna ciemu teritorijām saglabājamās 50 m platas mežu aizsargzonas, kurās aizliegta kailcirte.
- ✓ Minimālā jaunveidojamo meža zemju vienību platība - 2 ha.
- ✓ Meža zemes atmežošana veicama normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

8.2.4 Ierobežojumi dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai

- ✓ Vispārīgās prasības kultūras pieminekļu aizsardzībai un izmantošanai nosaka kultūras pieminekļu aizsardzību regulējošie normatīvie akti.

- ✓ Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēloti valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu teritorijas un aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap valsts aizsargājamajiem kultūras pieminekļiem - 500 m, kultūras pieminekļu aizsargjoslas, kas iestiepjas no blakus esošo novadu teritorijām, kā arī pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas un objekti.
- ✓ Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos bez vispārīgām prasībām kultūras pieminekļu aizsardzībai tiek noteiktas prasības arī pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskajiem un dabas objektiem/teritorijām, kā arī autentiskas apbūves ēkām.
- ✓ Pašvaldība, izdodot saistošos noteikumus, var noteikt arī citus pašvaldības nozīmes aizsargājamus kultūrvēsturiskos un dabas objektus vai teritorijas, kā arī noteikt papildus specifiskas prasības to aizsardzībai, apsaimniekošanai un attīstībai.
- ✓ Izvērtējot konkrēto situāciju un nepieciešamību, ainavisko apsvērumu risināšanai, pašvaldība var izvirzīt prasību izstrādāt ainavas tematisko plānojumu vai meža apmežošanas plānu lauksaimniecības zemju lietošanas kategoriju maiņai meža zemēs, ainavas tematisko plānojumu vai detālplānojumu - vēja elektrostaciju un citu liela apjoma objektu izvietojumam ainavā.
- ✓ Kultūrvēsturiski nozīmīgas (autentiskas) apbūves atjaunošana (rekonstrukcija) ir jāveic saglabājot vēsturiskās apbūves mērogu un izvirzot augstas prasības gan telpiskajiem risinājumiem, gan arhitektoniskajām kvalitātēm, saskaņā ar būvvaldē apstiprinātu restaurācijas projektu. Nav pieļaujama jaunas vēsturiskajai apbūves funkcijai neatbilstošas apbūves veidošana.
- ✓ Teritorijas plānojumā noteikts un Grafiskajā daļā attēlots ainaviskais ceļš V95 Griķukrogs - Meļķerti.

8.2.5 Ierobežojumi ražošanas teritorijās un derīgo izrakteņu ieguves karjeru teritorijās

- ✓ Ja ražošanas teritorija robežojas ar citas atļautās izmantošanas teritorijām, izņemot „Tehniskās apbūves teritorijām (Ta)”, ražotājs sev piederošajā teritorijā gar zemes vienības/u robežu ierīko buferzonu, kuras platumu nosaka un pamato detālplānojumā vai būvprojektā, atkarībā no ražošanas uzņēmuma darbības veida un ietekmes uz apkārtējo teritoriju vides un dzīves kvalitāti. Teritorija jānožogo ar nepārtrauktu un necaurredzamu žogu.
- ✓ Sanitārās un citas nepieciešamās aizsargjoslas jaunveidojamajiem ražošanas, komunālajiem un noliktavu objektiem nedrīkst pārsniegt zemes vienības robežas, izņemot gadījumus, ja tas ir rakstiski saskaņots ar kaimiņu zemes vienības īpašnieku.
- ✓ Atklāta uzglabāšana ir jānožogo, bet tā nav atļauta priekšpagalmā.
- ✓ Vismaz 5% no zemes vienības kopējās platības jāparedz apstādījumiem.
- ✓ Detālplānojumā vai būvprojektā jāparedz pasākumi apkārtējo teritoriju aizsardzībai pret trokšņiem, smakām un cita veida piesārņojumu - prettrokšņa sienas, aizsargstādījumi u.c.
- ✓ Objektam, kuru darbība rada rūpniecisko risku, jāveic tā novērtējums. Novērtējuma rezultāti jāiesniedz atbildīgajai institūcijai pamatota lēmuma pieņemšanai par objekta izvietojuma nosacījumiem un nepieciešamajiem darbības ierobežojumiem, kā arī par riska samazināšanas programmas izstrādāšanu.
- ✓ Derīgo izrakteņu ieguve Lauksaimniecības teritorijās (L) un Mežu teritorijās (M) atļauta, ja tiek izpildīti teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktie nosacījumi derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanai.
- ✓ Lai uzsāktu derīgo izrakteņu ieguvi, nepieciešams veikt detālu ģeoloģisko izpēti. Derīgo izrakteņu ieguvi drīkst veikt atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Jebkura veida izpēte, projektēšana un būvniecība teritorijās, kur atrodas derīgie izrakteņi, ir veicama, saskaņojot darbību ar valsts uzraudzības iestādēm un pašvaldību.

- ✓ Derīgo izrakteņu ieguve nav atļauta Vangažu pilsētā un ciemu teritorijās, kultūras pieminekļu teritorijās un īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās (ĪADT).
- ✓ Plānojot jaunus derīgo izrakteņu ieguves karjerus, ir jāizstrādā transporta un energoapgādes shēma, lai novērstu iespējamo negatīvo ietekmi uz apdzīvotajām vietām un cilvēku dzīves kvalitāti tajās. Derīgo izrakteņu ieguve nedrīkst pasliktināt blakus esošo nekustamo īpašumu īpašnieku dzīves apstākļus - piebraucamo ceļu kvalitāti, ūdens ieguvī, trokšņa un putekļu izplatību dzīvojamo māju tuvumā utt.
- ✓ Pēc derīgo izrakteņu karjeru ekspluatācijas beigām, tie ir jārekultivē saskaņā ar projektu (2 gadu laikā), kā arī jāsakārto karjeru izstrādes laikā bojātā infrastruktūra - piebraucamie ceļi u.c. Karjeru teritorijās nav atļauta atkritumu izgāšana.

8.2.6 Ierobežojumi alternatīvo energoapgādes objektu izvietošanai

- ✓ Teritorijas plānojumā noteikti ierobežojumi alternatīvo energoapgādes objektu - vēja elektrostaciju, saules bateriju bloku (paneļu) un saules kolektoru, siltumsūkņu zemes kolektoru un koģenerācijas staciju izvietošanai.
- ✓ Vēja elektrostacijas nav atļauts izvietot īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, kultūras pieminekļu aizsardzības zonās, izņemot, ja saskaņots ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju (VKPAI). Vēja elektrostacijas ar maksimālo jaudu 20 kW un vairāk atļauts izvietot tikai ārpus Vangažu pilsētas un ciemu teritorijām.
- ✓ Pirms vēja elektrostaciju ar maksimālo jaudu 20 kW un vairāk izbūves, nepieciešams veikt sākotnējo ietekmes uz vidi novērtējumu (SIVN) un ainavas izpēti. Pēc vēja elektrostacijas izbūves, īpašniekam jānodrošina pastāvīgs ietekmes uz vidi monitorings un ornitoloģiskie pētījumi.

8.3 Pašvaldības vides politika un vides aizsardzības normatīvi

Izstrādājot un realizējot pašvaldības teritorijas plānošanas dokumentu - Inčukalna novada teritorijas plānojumu 2013. - 2024. gadam, tiek noteikta arī pašvaldības vides aizsardzības likumdošana.

Viens no pašvaldības vērtīgākajiem resursiem ir kvalitatīva dzīves vides un dabas resursi – īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, mikroliegumi, dižkoki, interesanti dabas veidojumi u.c., kuri ilgtspējīgi jāpārvalda un racionāli jāizmanto.

Pēc iespējas labāk novērtēt, plānot un kontrolēt situāciju vides jomā Inčukalna novadā nākotnē ļautu pēc pašvaldības ierosinājuma un finansālajām iespējām izstrādāti dokumenti vides pārvaldības jomā.

Izstrādājot Vides politikas plānu Inčukalna novadam tiktu veikta izpēte par novada vides situāciju, novērtētas problemātiskākās teritorijas un ietverta esošās situācijas analīze.

Vides rīcības programma paredzētu konkrētu programmu, kurā tiktu noteiktas prioritātes, mērķi un līdzekļi, lai sasniegtu paredzēto situāciju vides jomā, konkrēti problemātiskajās Inčukalna novada teritorijās.

Monitoringa programmas izstrāde palīdzētu novērtēt esošo situāciju Inčukalna novadā, veikt analīzi ilgākā laika posmā un atbilstoši novērtēt potenciālās ietekmes uz vides problēmteritorijām.

Ieteicams Inčukalna novada mājas lapā izveidot „zaļo sadaļu”, kurā varētu ievietot gan jaunāko informāciju par vides aktualitātēm pašvaldības teritorijā (piemēram, sakopšanas talkas, jauna atkritumu šķirošanas, savākšanas kārtība, jaunās trokšņu kartes u.c. materiāli) gan izglītojošus un aktuālus materiālus par vides tēmu (piemēram, aizsargājamie augi, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas novadā utt.).

9. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS

Īnčukalna novada teritorijas plānojums 2013. – 2024. gadam ir vienots plānošanas attīstības dokuments visai novada teritorijai. Vangažu pilsētai un Īnčukalna novadam līdz šim bija izstrādāti atsevišķi plānošanas dokumenti. Novada teritorijas plānojums paredz saglabāt un aizsargāt novada dabas resursus – ūdensobjektus, mežus, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, dižkokus un kultūrvēsturisko mantojumu.

Īnčukalna novada teritorijas plānojuma viena no alternatīvām varētu būt „nulles” alternatīva. „Nulles” alternatīva paredz nerealizēt novada teritorijas plānojumu un saglabāt novadā esošo situāciju. Līdz ar to Īnčukalna novadā netiek plānota teritorijas attīstība un izstrādātas vienotas normas visai novada teritorijai. „Nulles” alternatīva ir pretrunā ar valsts, Rīgas plānošanas reģiona attīstības mērķiem un vides aizsardzības interesēm, jo pašvaldības teritorijā atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

Nerealizējot Īnčukalna novada teritorijas plānojumu tiks veicināta nepārdomātu lēmumu pieņemšana, haotiska teritorijas attīstība un vides problēmu saasināšanās. „Nulles” alternatīva var kavēt infrastruktūras attīstību, uzņēmējdarbību un saimniecisko darbību. Novadā netiks sasniegti mērķi, kas tika izvirzīti Īnčukalna novada teritorijas plānojumā 2013. – 2024. gadam.

10. KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Īnčukalna novada teritorijā atrodas vairākas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas, *Natura 2000* teritorijas. Kompensējošos pasākumus nepieciešams veikt šajās teritorijās, ja paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta realizēšana var atstāt negatīvu ietekmi uz aizsargājamo dabas teritoriju saglabāšanu un aizsardzību.

Īnčukalna novada teritorijas plānojumā 2013. – 2024. gadam netiek plānotas rīcības, kuru rezultātā tiktu būtiski negatīvi ietekmēta vide. Paredzot, ka teritorija attīstīsies atbilstoši teritorijas plānojuma izvirzītajiem noteikumiem un ierobežojumiem.

Novada teritorijas plānojums balstās uz nosacījumiem, kuri tiek izvirzīti vides aizsardzības normatīvajos aktos, līdz ar to dabai nodarīto zaudējumu kompensēšanas pasākumi teritorijas plānojumā nav paredzēti.

Privātas vai juridiskas personas atbildību par dabai vai dabas objektiem nodarītu kaitējumu reglamentē Latvijas Republikā pastāvošā likumdošana. Likumi, kas aizsargā apkārtējo vidi - „Vides aizsardzības likums” un likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, kā arī tiem pakārtotie noteikumi.

11. TERITORIJAS PLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Inčukalna novada teritorijas plānojumā 2013. – 2024. gadam netiek paredzēta tāda objektu būvniecība vai esošo rūpniecības objektu paplašināšana, kas varētu ietekmēt kaimiņu valstu teritorijas.

Būtiskākais pārrobežu piesārņojums var tikt veikts piesārņojot Gaujas upi, kas plūst cauri novadam un ietek Rīgas jūras līcī, tādējādi radot ietekmi uz citām Baltijas jūras valstīm, tādēļ nepieciešams samazināt piesārņoto notekūdeņu radīto slodzi uz ūdensteci.

12. VIDES PĀRSKATA IZSTRĀDĒ PIELIETOTIE PAMATPRINCIPI UN METODES

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) pārskats izstrādāts, analizējot Inčukalna novada teritorijas plānojuma 2013. - 2024.g. atbilstību vides aizsardzības noteikumu prasībām un teritorijas plānojuma izstrādē iesaistīto institūciju sniegtajiem nosacījumiem. Pēc institūciju atzinumu izvērtēšanas vides pārskats tika pārskatīts, precizēts vai papildināts.

Vides pārskats tika sagatavots, balstoties uz izstrādāto Inčukalna novada teritorijas plānojumu 2013. - 2024. gadam. Vides pārskatā izstrādē tika iesaistīta arī sabiedrība (organizēta sabiedriskā apspriešana un noteikti sabiedriskās apspriešanas termiņi ar pieejamiem materiāliem).

Izstrādājot vides pārskata projektu tika analizēta esošā un plānotā situācija Inčukalna novadā. Analīze tika veikta pamatojoties uz teritorijas plānojumā ietvertu informāciju par dabas apstākļiem, gaisa un ūdens kvalitāti. Tika analizēti īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plāni un tajos noteikto teritorijas apsaimniekošanas pasākumu atbilstība teritorijas plānojumā izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem. Analizētas ietekmes uz vidi (tiešās, netiešās, īslaicīgās, ilglaicīgās, summārās) un Gaujas baseina apsaimniekošanas plāns, tā mērķi, rīcības, priekšlikumi. Veikts paredzēto izmaiņu un iespējamās ietekmes novērtējums. Organizētas sabiedriskās apspriešanas un sanāksmes. Vides pārskata izstrādes gaitā tika veikta teritorijas apskate.

13. TERITORIJAS PLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS MONITORINGS

Ministru kabineta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” nosaka teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa nepieciešamību.

Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa mērķis ir noskaidrot teritorijas plānojuma tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi un nepieciešamības gadījumā, izstrādāt papildus nosacījumus teritorijas plānojumam. Monitorings tiek veikts izmantojot valsts statistikas datu bāzes, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus par Inčukalna novada teritoriju.

Izstrādājot monitoringa ziņojumus, jāņem vērā indikatori, kas palīdzēs novērtēt teritorijas plānojuma ietekmes (*skatīt 11 tabulu*).

11. tabula. Indikatori monitoringa ziņojuma izstrādei

Indikators	
Virszemes ūdeņu kvalitāte	Notekūdeņu attīrīšanas efektivitāte, ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitāte (sadarbībā ar reģionālo vides pārvaldi, LVĢMC).
Gaisa kvalitāte	Limitētās un faktiskās emisijas uzskaitē vai aprēķini no katlu mājām, rūpniecības uzņēmumiem, izplūdes gāzu attīrīšanas efektivitāte gaisa

	attīrīšanas iekārtās (sadarbībā ar uzņēmumiem, reģionālo vides pārvaldi un LVĢMC).
Potenciāli piesārņotās vietas	Skaits, rekultivētās vietas (pašvaldības pārziņā).
Atkritumu apsaimniekošana	Pašvaldībā ieviesta atkritumu šķirošana, bīstamo atkritumu apsaimniekošana (pašvaldības kompetence), radītais kopējais atkritumu daudzums.
Dzeramā ūdens kvalitāte	Dzeramā ūdens analīžu rezultāti, pazemes ūdeņu krājumu izmantošanas intensitāte, urbumu stāvoklis, tuvākās pazemes ūdeņu uzraudzības monitoringa stacijas „Inčukalns” rādītāji ¹⁵ (sadarbība ar Veselības inspekciju).
Īpaši aizsargājamo teritoriju stāvoklis	Ietekme uz šīm teritorijām, apmeklētāju skaits, to atstātās sekas, būvniecības ietekme, dabas aizsardzības plāna izstrāde, individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu izstrāde.

Plānojuma īstenošanas monitoringu ir vēlams veikt pēc katrām nākošajām pašvaldības vēlēšanām, kā arī plānošanas dokumenta darbības beigu posmā - 2024.gadā, lai novērtētu teritorijas plānojuma ietekmes un veiktu nepieciešamos grozījumus.

Inčukalna novada pašvaldībai norādītajos gados (*skatīt 12. tabulu*) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā (VPVB).

12. tabula. Monitoringa ziņojumi

Gadi	Ietekmes objekts	Ietekme
2013.	Pašvaldības vēlēšanas	Jaunā novada dome izvērtē vides aizsardzības prioritātes, prioritāro vides jautājumu risināšana.
2013.	NATURA 2000 teritorijas, novada rīcības programmas pārskatīšana	Teritorijas plānojuma sasaiste un atbilstība dabas aizsardzības plāniem, baseinu apsaimniekošanas plāniem, jaunievēlētās pašvaldības prioritātes.
2018.	Pašvaldības vēlēšanas	Jaunā novada dome izvērtē vides aizsardzības prioritātes, prioritāro vides jautājumu risināšana.
2025.	Teritorijas plānojuma pārskatīšana	Teritorijas plānojuma panākumi un trūkumi, grozījumi vai darba uzdevuma jaunas redakcijas izstrādei sastādīšana.

¹⁵ Pazemes ūdeņu kvalitātes monitoringa stacijas. Ūdeņu monitoringa programma.

14. VIDES PĀRSKATA KOPSAVILKUMS

Vides pārskats ir izstrādāts Inčukalna novada teritorijas plānojumam 2013. – 2024. gadam.

Stratēģiskās ietekmes uz vidi (turpmāk SIVN) izstrādes nepieciešamība noteikta likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējums”, sastāvs un izstrādes kārtība - 23.03.2004. MK noteikumos Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Inčukalna novada teritorijas plānojumam SIVN procedūra uzsākta saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk VPVB) 28.04.2011. lēmumu Nr. 18 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”. Vides pārskatu Inčukalna novada teritorijas plānojumam sagatavoja SIA “Reģionālie projekti”, atbilstoši normatīvo aktu prasībām, konsultējoties ar VPVB un iesaistot Inčukalna novada pašvaldības darbiniekus. Sabiedrības informēšanai par teritorijas plānojuma un Vides pārskata izstrādi, tika organizēta sabiedriskā apspriešana saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.

Vides pārskata mērķis ir novērtēt teritorijas plānojumā paredzēto darbību, plānotās teritorijas izmantošanas un apbūves radīto ietekmi uz vidi, izvērtējot Grafiskās daļas kartes un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus.

Teritorijas plānojuma izstrādes galvenie mērķi ir nostiprināt tiesisko pamatu Inčukalna novada teritorijas ilgtspējīgai, līdzsvarotai attīstībai un nodrošināt pieņemto lēmumu pēctecību teritorijas plānošanas jomā, kā arī uzlabot dzīves kvalitāti Inčukalna novada iedzīvotājiem. Teritorijas plānojuma izstrāde optimāli nodrošina teritorijas izmantošanas organizāciju, ar galveno uzdevumu - pamatojoties uz fizisko un juridisko personu iesniegumiem/priekšlikumiem mainīt atsevišķu zemesgabalu plānoto (atļauto) izmantošanu, kas galvenokārt saistīta ar tūrisma un rekreācijas attīstību, ražošanas objektu būvēšanu un derīgo izrakteņu iegūšanu. Teritorijas plānojuma izstrādē tika iesaistīti novada pašvaldības darbinieki un novada iedzīvotāji.

Vides stāvoklis Inčukalna novadā vērtējams kā salīdzinoši labs, bet atsevišķās jomās, stāvoklis ir jāuzlabo. Jāpievērš uzmanība apkārtējās vides labiekārtošanai un ilgtspējīgai dabas resursu izmantošanai, lai gūstot ienākumus no tūristiem un atpūtniekiem netiktu palielināta antropogēnā slodze uz apkārtējo vidi. Teritorijas plānojums paredz uzturēt līdzšinēji maznozīmīgo slodzi uz vidi - paaugstinot labiekārtojuma līmeni, samazinot ciemu (blīvas apbūves) teritoriju robežas, palielinot minimālo jaunveidojamo zemes vienību platību, paaugstinot komunālās infrastruktūras efektivitāti (ūdensapgāde un kanalizācija, atkritumu apsaimniekošana), veicinot jaunu pieslēgumu centralizētajiem kanalizācijas ūdensapgādes tīkliem veidošanu, nosakot ierobežojumus lauksaimniecības zemju apmežošanai, vēja elektrostaciju izvietošanai utml.

Teritorijas, kurās plānojuma rezultātā var tikt pieļautas nozīmīgas ietekmes ir noteiktas:

- īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti;
- kultūrvēsturiskā mantojuma teritorijas;
- lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstības teritorijas;
- īpašas dabas resursu izmantošanas teritorijas;
- blīvās apbūves (pilsētas un ciemu) teritorijas un ražošanas teritorijas;
- īpašas plānošanas teritorijas.

Vērtējot teritorijas plānojuma plānotās saimnieciskās aktivitātes, veidojas priekšstats par jomām, kurām būtu jāpievērš uzmanība:

- plānotās saimnieciskās darbības – būvniecības, apmežošanas, vēja elektrostaciju izvietošanas u.c. sabalansēšana ar dabas, kultūrvēsturiskā mantojuma un ainavu aizsardzības interesēm;
- kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmas, atkritumu apsaimniekošanas efektivitātes paaugstināšana;

- pamesto un neapsaimniekoto urbumu konkretizēšana, apzināšana un tamponēšana;
- sabiedrības izglītošana par videi draudzīgu rīcību un resursu apsaimniekošanu.

Lai samazinātu teritorijas plānojuma paredzēto darbību ietekmi uz apkārtējo vidi, tiek paredzēta vesela virkne dažādu pasākumu – aizsargjoslas (atbilstoši LR „Aizsargjoslu likumam”), teritoriju izmantošanas ierobežojumi īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ierobežojumi lauksaimniecības un meža zemju izmantošanai, ierobežojumi ražošanas teritorijās, ierobežojumi un nosacījumi kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai, kas gan tieši, gan netieši samazinās slodzi uz vidi un mazinās darbības negatīvo ietekmi.

Teritorijas plānojumam netiek piedāvāts alternatīvs variants, jo izstrādājot Inčukalna novada teritorijas plānojumu, netiek paredzēts, ka īstenojot plānošanas dokumentu, tiks negatīvi ietekmētas Natura 2000 teritorijas, un tādēļ kompensējošie pasākumi nav noteikti.

Saistībā ar plānošanas dokumenta - Inčukalna novada teritorijas plānojuma tiešu īstenošanu **nav paredzamas pārobežu ietekmes**. Tomēr jāatzīmē, ka tas neizslēdz būtisku vides piesārņojuma gadījumu iespējamību nākotnē.

Kopumā ir jāsecina, ka teritorijas plānojumā ir ievērota pastāvošā vides likumdošana, un tiek ievēroti noteikumi, kas galvenokārt saistīti ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kultūras pieminekļu teritorijām un aizsargjoslām. Teritorijas plānojuma īstenošana veicinās ekonomisko attīstību, investīciju piesaisti un iedzīvotāju labklājības līmeņa, uzlabojot satiksmes un inženierkomunikāciju nodrošinājumu, tajā pašā aizsargājot un saglabājot Rīgas reģionam raksturīgo dabas un kultūrvēsturisko vidi un ainavas.

Lai izvērtētu plānošanas dokumenta - Inčukalna novada teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringu teritorijā **nav paredzēts realizēt kādus īpašus vides monitoringa pasākumus**. Vides stāvokļa novērošanai paredzēts izmantot monitoringa punktus saskaņā ar vides nacionālā monitoringa programmu.

Vides pārskatā situācijas uzlabošanai vides jomā tiek piedāvāti secinājumi un ieteikumi, kas palīdzētu pašvaldības darbībā tieši vides kvalitātes uzlabošanā. Tiek dots arī indikatoru apkopojums, kurš būtu jāņem vērā, kad tiks izstrādāts monitoringa ziņojums, kurš būs jāiesniedz VPVB attiecīgajos gados. Katrā no nodaļām tiek dots raksturojums attiecīgajai vides problēmai, kā arī sniegti ieteikumi šo iespējamo ietekmju samazināšanai, svarīgi ir pašvaldībai plānot un domāt par vides problēmām tieši ilgtermiņā, plānojot attiecīgās darbības pašvaldībā arī paredzēt vides problēmas, kuras varētu rasties ilgtermiņā šo plānoto darbību rezultātā un pieņemt attiecīgos lēmumus, darbības, kas varētu šīs ietekmes novērst vai samazināt.

Jāpiebilst, ka *NATURA* 2000 teritorijām – Gaujas nacionālajam parkam un dabas liegumam „Garkalns meži” ir izstrādāti dabas aizsardzības plāni, kā arī individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kas plānojot novada teritorijas attīstību, tika ņemti vērā.

Kopumā jāsecina, ka Inčukalna novada teritorijas plānojums 2013.-2024.g. nav pretrunā ar dabas aizsardzības normatīviem un tā mērķi atbilst starptautiskajiem un nacionālajiem vides un dabas aizsardzības mērķiem.

Apkopojot visu iepriekšminēto var uzskatīt, ka, ja tiks ievērotas vides aizsardzības normatīvu un atbildīgo institūciju izvirzītās prasības, Inčukalna novada teritorijas plānojuma 2013.-2024.g. īstenošana neatstās sliktāku ietekmi uz vides kvalitāti kā ir pašlaik. Tā realizācija neradīs būtiski ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un kultūrvēsturisko mantojumu.

IZMANTOTĀ LITERATŪRA

---

1. Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2006.-2012.gadam, VIDM, 2006. gads.
2. Civillikums. Pielikumi, I PIELIKUMS (1102.pantam), Publisko ezeru un upju saraksts. (Redakcija uz 01.02.2011.).
3. Gaujas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. Rīga, 2009.
4. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra „Ziņojums par virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzību 2010. gadā”, 2011., Rīga.
5. Latvijas Vides aģentūra, projekta atskaite „Latvijas upju un ezeru fona līmeņa monitoringa staciju un etalonstāvokļa noteikšana”, 2003.
6. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. Gaujas baseina apsaimniekošanas plāna ūdensobjektu robežas.
7. Ministru kabineta noteikumi Nr. 118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” (12.03.2002.).
8. Ministru kabineta noteikumi Nr. 418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem” (31.05.2011.)
9. Ministru kabineta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (23.03.2004.).
10. Ministru kabineta noteikumi Nr. 27. „Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādu mehāniskus šķēršļus” (15.01.2002.).
11. Pazemes ūdeņu kvalitātes monitoringa stacijas. Ūdeņu monitoringa programma. Rīga, 2010.
12. Dabas lieguma „Garkalnes meži” dabas aizsardzības plāns 2004.-2009.g. (pagarināts līdz 31.12.2014), SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, 2005.
13. Gaujas nacionālā parka dabas aizsardzības plāns 2004.-2013.g., Gaujas nacionālā parka administrācija & Holsteinborg Consult, 1998-2004.
14. Inčukalna novada attīstības programma 2013. – 2019. gadam, 1. redakcija, SIA „Reģionālie projekti”, 2012.
15. Ūdeņu monitoringa programma. Pazemes ūdeņu kvalitātes monitoringa stacijas.
16. Valsts augu aizsardzības dienests. Augsnes monitoringa rezultāti, 2010.
17. Vides aizsardzības politikas plāns Latvijai. Vides ministrija, 1995, Rīga.
18. Vides monitoringa programma 2009. – 2012. gadam, 2010. Rīga.
19. Vides politikas pamatnostādnes 2009. – 2015. gadam, Vides ministrija, 2009. Rīga.
20. VSIA „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” Zemgales reģiona meliorācijas nodaļas informācija. Valsts nozīmes ūdensnotekas Inčukalna novadā.

INTERNET RESURSI

1. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāze „Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas”, <http://vdc2.vdc.lv:8998/iadt.html>
2. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāze „Mikroliegumi”, <http://vdc2.vdc.lv:8998/ml.html>
3. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāze „Īpaši aizsargājamie un retie koki”, <http://vdc2.vdc.lv:8998/dkoki.html>
4. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāze Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs, http://oas.vdc.lv:7779/p_ppv.html
5. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāze „Nr.3 - Atkritumi”, <http://vdc2.vdc.lv:8998/atkritum.html>

6. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāze - Valsts statistikas pārskats „Nr.2 – Gaiss”, 2010. gads, http://vdc2.vdc.lv:8998/2ga_new.html
7. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāze „Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrs,,, http://mapx.map.vgd.gov.lv/geo3/atradnu_kadastrs.htm
8. LVĢMC Valsts statistikas pārskats par bīstamajiem un sadzīves atkritumiem «Nr.3-A» (no 2002.g., [http://oas.vdc.lv:7779/pls/atkr_www/mar\\$www_atkr.atkr_la](http://oas.vdc.lv:7779/pls/atkr_www/mar$www_atkr.atkr_la)
9. “Latvijas vēstneša” tiesību aktu vortāls, <http://www.likumi.lv>
10. Transportlīdzekļu sadalījums pēc īpašnieka (ja nav turētāja) vai turētāja dzīves vietas, satiksmes intensitāte, <http://www.csdd.lv>
11. Veselības inspekcija, peldūdens monitorings, <http://www.vi.gov.lv/>
12. Vides pārraudzības valsts birojs, VVD Lielrīgas RVP atļaujas A, B kategorijas piesārņojošai darbībai, <http://www.vpvb.gov.lv/lv/piesarnojums/a-b-atlaujas>
13. Satiksmes intensitāte, www.lvceli.lv.
14. Valsts augu aizsardzības dienests „Augsnes monitoringa rezultāti 2010. gadā”, <http://www.vaad.gov.lv/>